

V Gradišču kanarčki, papige in več tisoč obiskovalcev

Slavnostno ob velikem šmarnu

Tržaški hitrohodec Diego Cafagna je pripravljen za nastop na atletskem SP v Osaki

15

Graphart

www.graphart.it

Primorski dnevnik

PETEK, 17. AVGUSTA 2007

št. 193 (18.976) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 vsvi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

Zgodba, ki pušča veliko dvomov

DUŠAN UDOVIČ

Šefi ameriškega kolosa Mattel so dobro vedeli, kaj delajo, ko so te dni umaknili iz prodaje milijone igračk, ki predstavljajo realno tveganje za zdravje otrok. Interni nadzor je bil na srečo dovolj učinkovit, da je ugotovil nevarnost strupenih snovi, vodstvu podjetja pa je bilo jasno, da lahko le s takšno potezo ohrani zaupanje kupcev in torej svoj ogromni obseg poslovanja v svetovnem merilu. Tako se v javnosti ustvarja vtis odgovornega in korektnega ravnanja, za katerega je podjetje prejelo priznanje tudi iz Bruslja.

Zgodba pa vseeno pušča za seboj dvome, ki jih je kar nekaj. Začenši z vprašanjem, koliko velikih koncernov, ki imajo proizvodnjo zaradi cenene delovne sile orgnaizirano na Kitajskem in v drugih državah Daljnega vzhoda, kjer ljudje pogosto delajo v skoraj suženjskih razmerah, je sposobnih in voljnih izvajati učinkovit nadzor nad proizvodnjo. Ne gre samo za igrače, ki kot občutljivo blago najbrž gredo skozi gostejšo mrežo nadzornih ukrepov. In tudi ne gre le za Kitajsko. Nekega dne se zbudiš in prebereš v časopisu, da so zaradi hudih stranskih učinkov vzeli iz prometa dotlej neoporečno švicarsko zdravilo, ki si ga redno uporabljal dvajset let. Ali pa zveš to, da je tvoja najljubša osvežilna pijača v resnici polna rakotvornih snovi. Tvoj pralni prašek naenkrat začne povzročati nevarne alergije, marmelada, ki jo imaš v hladilniku je umetno obarvana in v resnici strupena, baterija prenosnega telefona pa med polnjenjem lahko celo eksplodira.

Veliko podobnih vprašanj ne bo nikoli dobilo odgovora. Opozarjajo pa na dejstvo, da globalizacija hitro napreduje predvsem v imenu profita, prepogosto brez ustreznih pravil in smo pred njo vse bolj neobgljeni.

WASHINGTON, TOKIO, PARIZ - Ob krizi na ameriškem trgu nepremičnin

Svetovne borze včeraj strmo navzdol

Nova finančna injekcija ameriškemu bančnemu sistemu

LIMA - Obračun žrtev še ni dokončen

Potres v Peruju terjal na stotine mrtvih in ranjenih

LIMA - Potresni sunek 7,9 stopnje jakosti po Richterjevi lestvici je v noči na četrtek hudo prizadel južno perujsko obalo. Medtem ko so skupine reševalcev

še vedno na delu, je po dosednjih podatkih pod ruševinami umrlo najmanj 387 ljudi, 1050 pa je ranjenih. Potres je imel žarišče kakih 145 kilometrov jugovzhod-

no od prestolnice Lima, nekatera obalna mesta pa so ostala v ruševinah, brez vode, elektrike in komunikacij.

Na 11. strani

WASHINGTON, TOKIO, PARIZ - Azijske borze so včeraj zaradi bojazni, da bo kriza na ameriškem trgu nepremičnin povzročila škodo mednarodnim finančnim trgov, zabeležile najnižje vrednosti indeksov v zadnjih mesecih. Indeks Nikkei je padel za 2 odstotka, hongkonški indeks najpomembnejših delnic Hang Seng je padel za 3,3 odstotka, nič bolje pa ni šlo na evropskih borzah. Britanski indeks najpomembnejših delnic FTSE 100 je do popoldneva izgubil že skoraj 3,5 odstotka, francoski CAC 40 je izgubil dobre tri odstotka, nemški DAX pa dobra 2,5 odstotka. Indeksi milanske borze so se včeraj spustili najnižje letos, Mibtel je izgubil 3,45%.

Ameriške Zvezne rezerve (Fed) so ameriškemu bančnemu sistemu ponudile novo finančno injekcijo, vredno 5,2 milijarde evra.

Na 11. strani

Vandali vdrli v tržaški občinski rekreatorij in ga razdejali

Na 6. strani

Na salzburškem festivalu zanimiva postavitve Haydnove Armide

Na 10. strani

Gherghetta pozval protestnike, naj zapustijo silos tovarne Ineos

Na 12. strani

ZDA - Pravijo, da gre za naložbo v mir Izraelu 30 milijard dolarjev vojaške pomoči

JERUZALEM - Izrael je včeraj z ZDA v Jeruzalemu podpisal memorandum o razumevanju, v skladu s katerim bo Washington okreplil vojaško pomoč judovski državi. Dogovor predvideva 30 milijard dolarjev vredno pomoč za obrambne namene v prihodnjem desetletju. Memorandum sta podpisala ameriški podsekretar za politične zadeve Nicholas Burns in generalni direktor izraelskega zunanje ministristva Aharon Abramovič. "Ta prispevek bo Izraelu omogočil načrtovanje izdatkov za obrambo na racionalen način," je novinarjem ob tem dejal Burns in dodal, da gre pri pomoči za "naložbo v mir. Mir ne

bo mogoč brez močnega Izraela."

Izrael naj bi prvo injekcijo iz paketa dobil oktobra 2008. Judovska država bo lahko 26,3 odstotka celotne vsote zamenjala v šekle ter s tem omogočila nabavo vojaške opreme pri lokalnih podjetjih. Preostanek sredstev pa bo morala porabiti za nabavo opreme pri ameriški vojaški industriji. ZDA so že doslej Izraelu letno namenile 2,4 milijarde vojaške pomoči, novi paket pa bo to pomoč v povprečju povečal za 600 milijonov dolarjev letno. 30 milijard dolarjev predstavlja skoraj 4286 dolarjev na vsakega izraelskega državljan. (STA)

TRST - Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje, Medja vas

63-letnica požiga vasi

Ob zori 16. avgusta 1944 so nemški okupatorji z domobranci in fašisti obkolili vasi

TRST - Na dan sv. Roka leta 1944 so bile Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medja vas že ob 4.30 sklenjene v smrtno usodno zanko. Nemški vojaki so skupaj z domobranci in italijanskimi fašisti ukazali vaščanom, naj v pičlih dvajsetih minutah poberejo iz domov in naložijo na vozove najpomembnejše stvari. Vsaka hiša je imela dvajset minut, da spusti živino, nagonsko pobere in reši kanček revne opreme in večstoletne zgodovine družine. Ob peti uri, ko je mrak še obdajal vasi, se je začelo pljenje in požiganje.

Na 7. strani

SLOVENIJA - HRVAŠKA - Prizadevanja za čimširši konsenz pri iskanju rešitev za ureditev odprtih vprašanj

Premier Janez Janša danes s strankami o odnosih s Hrvaško

Slovenska vlada je svoj predlog Zagrebu že poslala - Meja, ERC, JEK in dolg LB glavne točke

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade Janez Janša se bo danes s predsedniki parlamentarnih strank, vodjo poslanske skupine nepovezanih poslancev Matejem Lahovnikom ter poslanko madžarske narodne skupnosti Mario Poszonec sestal na pogovorih o odprtih vprašanjih med Slovenijo in Hrvaško. Do sestankov prihaja, potem ko je julija Slovenija poslala Zagrebu predlog za ureditev odprtih vprašanj, Hrvaška pa je nanj odgovorila in v odgovoru ponovila znana stališča.

Vsebinska slovenskega predloga je še vedno zaupna, medtem ko hrvaška stran trdi, da gre samo za izmenjavo že znanih stališč obeh strani o meji med državama, Nuklearni elektrarni Krško, dolgu hrvaškemu varčevalcem nekdanje Ljubljanske banke ter vprašanju ribištva oziroma hrvaške zaščitne ekološko-ribolovne cone (ERC). V odgovoru 8. avgusta je uradni Zagreb zatrdil, da med državama ne potekajo uradna pogajanja, temveč "delovni posveti na različnih ravneh v poskusu uskladitve stališč". V okviru teh posvetov naj bi slovenska in hrvaška stran predstavili svoja stališča glede omenjenih vprašanj, ki izvirajo iz razpada nekdanje skupne države in za katera doslej strani nista uspeli doseči dvostranskega dogovora.

Ali so hrvaške trditve resnične, ni jasno, da pa bi slovenski predlog lahko vseboval tudi nove predloge, nakuže prvič uradno izražena pripravljenost Slovenije na posredovanje tretje strani oziroma mednarodnega sodnega telesa pri vprašanju celotne meje, kar je Hrvaška samo za mejo na morju predlagala oktobra 2005. Slovenija je tako v julijskem predlogu izrazila pripravljenost, da državi o meji poišče rešitve pred Sodiščem Ovse za poravnano in arbitražo, kar pa je Hrvaška zavrnila, saj meni, da bi bilo bolj pri-

Piranski zaliv s slovenskim izhodom na odprto morje predstavlja eno od spornih točk v odnosih med Slovenijo in Hrvaško

merno Mednarodno sodišče za mednarodno pomorsko pravo v Hamburgu. To za Slovenijo ni sprejemljivo, ker lahko presoja samo o meji na morju.

Glede dolga hrvaškemu varčevalcem nekdanje podružnice Ljubljanske banke v Zagrebu je Hrvaška v odgovoru vztrajala pri znanem stališču "o potrebi po spoštovanju zasebno-pravnega odnosa z varčevalci in da mora LB vrniti dolg hrvaškemu varčevalcem". Slovenija pa je doslej vztrajala, da gre za vprašanje, ki ga je treba reševati v okviru nasledstva nekdanje skupne države. Po navedbah Zagreba, je "v odgovoru na slovenske poglede glede vprašanj, povezanih s hrvaško odločitvijo o razglasitvi ERC in drugih vprašanj, povezanih z ribolovom", Hrvaška na posvetih podala svoje znano stališče, "da uveljavitev cone ne pomeni preudiciranja meje na morju". Pri vprašanju ribolova pa Zagreb "razmišlja o možnosti, da bi se obrnil na Ev-

ropsko komisijo zaradi seznanitve s podobnimi primeri v odnosih med drugimi članicami EU".

Hrvaška se je kljub nasprotovanju Italije in Slovenije - slednja je ERC nasprotovala prav zaradi možnosti preudiciranja meje na morju - 3. oktobra 2003 odločila na Jadranu razglasiti ERC. Natanko čez leto dni je nato 3. oktobra 2004 cono tudi začela izvajati, vendar ne za članice EU. V pogajanjih pri približevanju EU se je namreč zavezala, da za članice EU ne bo veljala, dokler Slovenija, Italija in Hrvaška ne bodo sklenile skupnega dogovora v zvezi s tem vprašanjem. Decembra lani pa je Zagreb odločil, da bo ERC za članice EU, torej tudi Slovenijo, začel veljati najpozneje s 1. januarjem 2008.

Slovenija je glede tega že napovedala, da bo vztrajala, da hrvaška ERC ne bo veljala za članice EU, izrazila pa je tudi pričakovanje, da bo dogovor mogoče doseči pred začetkom sloven-

skega predsedovanja EU 1. januarja 2008. Pri ERC je za Slovenijo sporen predvsem potek meje cone, ki naj bi bil sicer do dogovora med državama o meji samo začasen, saj poteka po sredini Piranskega zaliva. Ljubljana pa vztraja pri celovitosti Piranskega zaliva in pri pravici do teritorialnega izhoda na odprto morje, ki ga je imela že v nekdanji SFRJ.

Slovenski predlog vsebuje tudi vprašanje NE Krško, čeprav sta o njem državi že leta 2003 podpisali meddržavno pogodbo. Slovenija je julija letos tudi uradno odgovorila na arbitražni zahtevek Hrvaškega elektrogospodarstva (HEP), ker naj bi Slovenija dolgovala 30 milijonov evrov odškodnine in pet milijonov evrov obresti, ker v času ratifikacije pogodbe iz Krškega niso prejeli elektrike.

Te zahteve so po oceni Slovenije neutemeljene, odprto pa je tudi še vprašanje sklada za razgraditev elek-

trarne, ki bi ga v skladu z meddržavno pogodbo moral Zagreb ustanoviti do marca 2004, a ga še ni.

Premier Janša se bo danes najprej sestal s predsedniki koalicijskih strank, nato pa na skupnem sestanku še s predsedniki koalicijskih in opozicijskih parlamentarnih strank, Matejem Lahovnikom ter Mario Poszonec. V premierovem kabinetu so še zatrdili, da si vlada prizadeva za "maksimalno konstruktiven pristop v iskanju konsenza vseh parlamentarnih akterjev v odnosu do Hrvaške".

Janša je že po aprilskem sestanku s koordinacijo parlamentarnih strank, ki ga je sklical, napovedal okrepitev dvostranskih prizadevanj za rešitev odprtih vprašanj s Hrvaško. Takrat je tudi sporočil, da so parlamentarne stranke večinoma izrazile naklonjenost mediaciji oziroma posredovanju tretjega, če ne bi prišlo do dvostranske rešitve vprašanja meje. (STA)

AVSTRIJA - Precenjevanje svojih sposobnosti

V Alpah vedno več smrtnih nesreč

V avstrijskih Alpah je od leta 2000 do danes umrlo 1407 ljudi

DUNAJ - Alpinisti in alpski smučarji vse bolj podcenjujejo nevarnosti, ki jih predstavljajo gorata območja, kar je pripeljalo do povečanja števila smrti in poškodb, so včeraj sporočili iz avstrijske gorske reševalne službe. Glavni razlog za naraščajoč smrtni davek je po mnenju predsednika reševalne službe Reinholda Doerflingerja "precenjevanje" lastnih sposobnosti in izkušenj. "Mnogi se ponesrečijo, ker menijo, da

je enostavno," je dejal Doerflinger.

Od leta 2000 je v avstrijskih Alpah umrlo 1407 ljudi, reševalne službe pa letno opravijo med 6000 in 7000 reševalnih akcij. Kot poseben problem je Doerflinger izpostavil tudi turiste iz vzhodnih sosed Avstrije, ki se odpravljajo v gore slabo opremljeni, poleg tega pa zaradi varčevanja z denarjem pogosto prenočujejo na prostem. Zjutraj se popolnoma prezebli odpravijo na pot, kar je "zelo nevarno".

POLITIKA - Nastajanje Demokratske stranke

Tudi slovensko manjšino čaka politični preobrat

Martin Breclj je v nedeljskem uvodniku pravilno načel kar nekaj aktualnih vprašanj, ki so vezana na odnose med Slovensko skupnostjo in Slovenci pri Levih demokratih ter posledično na nastajanje Demokratske stranke. Primarne volitve za novo stranko, ki so napovedane za 14. oktober, bodo tudi v slovenski manjšini hočeš nočeš odprle novo politično obdobje, ki bo polno neznank in tudi pasti, a obenem tudi pozitivnih izizivov, ki se jim manjšinska politika ne bo mogla kar tako izogniti.

Breclj ugotavlja, da sta določena zadrega in previdnost zapisani v genih manjšinske skupnosti, kot je naša, kar prinaša tudi nekakšno politično konservativnost. To je jasno prišlo do izraza pred parlamentarnimi volitvami leta 1996, ko so Slovenci, ki se prepoznava v levi sredini, z odmaknjenostjo in tudi nezaupljivojo spremljali rojevanje prve Oljke, tako da si s prstom ene roke lahko preštel Slovence, ki so se angažirali v takratnih Prodijevih odborih. Velika večina Slovencev je na volitvah sicer podprla Prodijsko, a to je raje naredila v varnem zatočišču strank, kot v bolj tveganim »odprtem morju« civilne družbe. Ta zadržanost je nekoliko popustila na tržaških primarnih volitvah leta 2005, ko je leva sredina za županskega kandidata izbirala med Ettorem Rosatom in Claudiom Bonicollijem. Takrat smo bili priča tudi »prečnim« strankarskim izbiram, ki so bile blagodejne in po začetnih napetostih sprejete kot normalna in naravna danost.

Kako se bo slovenska leva sredina opredelila do primarnih volitev za Demokratsko stranko, bomo videli v prihodnjih tednih, po 14. oktobru pa marsikaj ne bo več, kot je bilo. Nova stranka bo (pri)silila k združevanju moči in k novemu razmišljanju. Glede združevanja moči ne začnemo ravno iz ničle, saj imamo tudi Slovenci za seboj zelo uspešne oblike volilnega združevanja, kar glede tega postavlja nekoliko pod vprašaj trditve, da smo preveč previdni in konservativni. To velja tudi za stranko Slovenska skupnost, ki se je na marsikateri volilni preizkušnji odpovedala svojemu simbolu lipove vejice, kar ni izničilo njene temeljne načela, to se pravi samostojnega političnega nastopanja.

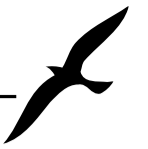
Dosti bolj problematično je vprašanje drugačnega razmišljanja, na katerem bo morala sloneti Demokratska stranka, drugače je boljše, da se ne rodi. Za nova razmišljanja pa so potrebni novi ljudje. Vodilni kadri slovenske leve sredine so se razvijali in uveljavljali v glavnem v več ali manj tesnih in zaprtih strankarskih krogih, kjer je novo s težavo prišlo do izraza. Pri tem imamo seveda izjeme (npr. Darko Bratina in Mitja Volčič), ki pa potrjujejo pravilo. To ne zmanjšuje dragocene vloge, ki so jo doslej odigrale stranke in jo še bodo v naši skupnosti, gotovo pa je, da bo morala Demokratska stranka temeljiti na čisto drugačni selekciji svojega kadra, začevši z izbiro kandidatov od parlamenta do rajonskih svetov. Če ji tega ne bo uspelo narediti, je stranka zapisana k neuspehu. Tudi med Slo-

venci, kjer t.i. civilna družba doslej zelo sramežljivo in nemo spremlja rojevanje DS, kar precej spominja na pasivnost in zadržanost iz leta 1996.

»Razporejanje sil« v levi sredini nujno odpira potrebo po podobnih združevalnih procesih na levici, tudi med Slovenci. O tem je v Primorskem dnevniku pred nekaj tedni pisal Stojan Spetič, čigar stranka se trudi (glej potek nedavnega praznika na Krmenci in levo omizje v miljski občini) za dialog in za tesnejše sodelovanje med levičarskimi komponentami. Tudi za levico, ki išče nove oblike združevanja, v marsičem veljajo besede, ki sem jih namenil Demokratski stranki. Za združevanje so tudi tukaj potrebne nove vsebine in novi ljudje, saj se je zgolj matematično seštevanje glasov v Italiji doslej vedno izkazalo za neuspešno.

Vse kaže, da bo tudi slovenska manjšina, kot sestavni del italijanske stvarnosti, torej v prihodnjih mesecih in letih doživela velike politične spremembe oziroma preobrate. V dokaj širokem prostoru današnje Prodijske Unije naj bi tako nastala dva strankarska pola, ki bi se sklicevala na reformizem oziroma na levico. Če bi bilo naše politično okolje normalno, bi bil dobrodošel tudi slovenski desno-liberalni blok, ki pa je v tem trenutku nemogoč, dokler bo v Domu svoboščin Nacionalno zavezništvo in dokler bo deželna Forza Italia v odnosu do Slovencev pod odločilnim vplivom svoje tržaške nacionalistično-melonarske frakcije.

Sandor Tence

TURIZEM - Spodbudni podatki za prvo polletje

Po ocenah STO turistična sezona boljša od pričakovanj

Med tujimi gosti ponovno največ Italijanov - Zadovoljni tudi v termalnih zdraviliščih

LJUBLJANA - Slovensko turistično gospodarstvo v prvih šestih mesecih letos beleži nadaljevanje trenda rasti števila obiskov in prenočitev tako domačih kot tujih gostov. Po podatkih Slovenske turistične organizacije (STO) je v prvem polletju letos število obiskov gostov poraslo za 10 odstotkov na 1,14 milijona prihodov, skupno število prenočitev pa je poraslo za sedem odstotkov in znaša 3,33 milijona prenočitev.

V prvih šestih mesecih letos so prenočitve tujih gostov porasle za osem odstotkov, domačih gostov pa za šest. Po številu obiskov se na prvem mestu ponovno nahajajo italijanski turisti (osemodstotna rast), sledijo jim turisti iz Avstrije (dvooodstotna rast), Nemčije (triodstotna rast) in Hrvaške (štiri odstotna rast).

Po besedah direktorja STO Dimitrija Picige jih bilanca prve polovice letošnjega leta navdaja z optimizmom za drugo polovico leta. V STO ugotavljajo, da večjo rast števila gostov beležijo s trgov, kjer so izvedli več akcij oglaševanja in promocije slovenske turistične ponudbe. Tako je v prvi polovici leta Slovenijo obiskalo kar za 43 odstotkov več španskih turistov, število gostov iz Rusije je poraslo za 23 odstotkov, število turistov iz Ukrajine pa za 35 odstotkov. Pri promociji slovenske turistične ponudbe je STO na španskem trgu posebej poudarila Ljubljano - City break počitnice, v Moskvi je bil poudarek na slovenskih zdraviliščih oz. wellness ponudbi, v Ukrajini pa slovenska Istra s ponudbo mediteranskih zgodovinskih jeder.

V prvem polletju letos pa se je število gostov iz Velike Britanije zmanjšalo za odstotek, kar kaže na umirjanje trenda prihodov gostov s tega trga. V STO pa pričakujejo, da bo število britanskih gostov z uvedbo novih letalskih linij ponovno poraslo. V prvi polovici letošnjega leta so zabeležili tudi za 108 odstotkov več turistov s Finske, število gostov z Nizozemske je poraslo za 14 odstotkov, z belgijskega trga pa za devet odstotkov.

Iz Skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč pa so sporočili, da je bila sezona doslej uspešna, saj so zdravilišča povečala tako število gostov kot tudi prenočitev, toplo vreme pa je tudi dobro napolnilo termalne bazenske komplekse. Zdraviliški hoteli so bili tako julija zasedeni 65,8-odstotno, apartmaji 67,7-odstotno in kampi 63,8-odstotno. Še nekoliko boljše zasedenost pa skupnost napoveduje za avgust, ko bodo nekateri zdraviliški hoteli skozi cel mesec skoraj popolnoma zasedeni.

Julija so k 1,9-odstotnemu povečanju skupnega števila gostov največ prispevali tuji gostje, katerih število je glede na lanski julij poraslo za 9,5 odstotka. Ob tem je bilo za sedem odstotkov več gostov iz Avstrije in Nemčije, število gostov iz Italije je poraslo za štiri odstotke, Nizozemske za 16 odstotkov, drugih evropskih držav za 19 odstotkov, Izraela za devet odstotkov in Rusije za 47 odstotkov.

Po oceni skupnosti zdravilišč je vzpodbudno povečanje števila gostov iz Nemčije, kjer so zdravilišča v zadnjih letih beležila precejšnjo stagnacijo. Medtem ko se je v zadnjem desetletju obisk tujih gostov v zdraviliščih povečal kar za 146,2 odstotka, prenočitve pa za 91,3 odstotka, se je število nemških gostov povečalo le za 23 odstotkov, njihove prenočitve pa so upadle za devet odstotkov.

V prvih šestih mesecih letos se je skupno število gostov povečalo za 5,6 odstotka, pri čemer je število domačih gostov poraslo za 5,5 odstotka, tujih pa za 5,8 odstotka. V prvih sedmih mesecih letos so zdravilišča zabeležila 2,9-odstotno rast skupnega števila prenočitev, od tega so pri prenočitvah domačih gostov zabeležili 3,3-odstotno rast, pri tujih pa 2,4-odstotno rast. Med tujimi gosti letos prevladujejo Italijani, katerih število se je v prvih sedmih mesecih letos povečalo za sedem odstotkov, vendar pa gosti iz Avstrije še vedno za petino presega njihovo število prenočitev. (STA)

Ljubljano so še posebej promovirali na španskem turističnem trgu

BREZJE - Na tradicionalnem maševanju ob velikem šmarnu

Metropolit Alojz Uran tokrat predvsem o veri in pravih odločitvah

BREZJE - Ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran je na slovenskem maševanju ob prazniku Marijinega vnebovzetja v sredo nagovoril okrog 8000 vernikov, ki so se zbrali pred baziliko Marije Pomagaj na Brezjah. Medtem ko je nadškof Uran tako kot pred njim nekdanji ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode v preteklih letih na Brezjah govoril tudi o politični in družbeni realnosti Slovenije in Evrope, pa se je tokrat bolj posvetil veri in vernikom ter izbiri med dobrim in slabim.

Uran je skupaj z verniki Marijo prosil za uresničitev prošenj in za blagoslov posameznikov, družin, skupnosti in ustanov političnega, kulturnega, zdravstvenega, vzgojno-izobraževalnega, socialnega ter drugih področij življenja, da bi oblikovali tisto prihodnost, ki bo v službi življenja in ne smrti. "Še posebej prosimo, da se ne bi odločali za smeri, ki so dolgoročno lahko škodljive za naš narod in za našo prihodnost," je poudaril.

Uran se je spomnil na pokojnega ljubljanskega nadškofa Alojzija Šuštarja, ki

ALOJZ URAN

KROMA

je pred 15 leti na Brezjah prvič po osamosvojitvi Slovenije slovenski narod posvetil božji materi Mariji. Metropolit je spomnil tudi, da letos mineva sto let od kronanja milostne podobe Marije Pomagaj na Brezjah. Katoliška Cerkev ima namreč navado, da krona podobe, ki so pri ljudeh posebno v časteh. In ker so romarji na Brezjah pričevali o izrednih uslišanjih, so 1. septembra 1907 kronali podobo Marije, ki jo je naslikal Leopold Layer. Tedaj se je na Brezjah zbralo kar 30.000 ljudi.

Letos je bilo ob začetku slovesne maše ob velikem šmarnu na Brezjah občut-

no manj vernikov kot pretekla leta, še zlasti pa bistveno manj kot lani, ko so naštel skoraj 10.000 ljudi. Razlog je bil predvsem v velikem prometnem zastoju ob zaključku gorenjske avtoceste. Številni, ki so se iz vseh koncev Slovenije odpravili na Brezje, so ostali na cestah, ki so bile polne tudi turistov, ki so se na lep praznični dan podali proti Bledu in drugim gorenjskim turističnim biserom. Tisti, ki niso upoštevali navodil policije, naj se na pot odpravijo prej kot običajno tudi zaradi del na cestah, so zato na Brezje prispeli med samo mašo.

Ob zaključku bogoslužja se je v svečiču na Brezjah že zbralo več tisoč ljudi, še zmeraj pa jih je bilo nekoliko manj kot lani, je ocenil Stanko Janša iz Turističnega društva Brezje. Pojasnil je, da praznik Marijinega vnebovzetja sedaj praznuje že vsaka fara, zato se verniki razporedijo po vsej Sloveniji in se na praznik ne zgrnejo več vsi na Brezje. Med tistimi, ki še vedno pridejo, pa je veliko takih, ki jim je bodisi romanje bodisi izlet na Brezje na veliki šmarni postala že tradicija. (STA)

MURSKA SOBOTA - Danes drugič slovesnost prekmurskih Slovencev

Praznovanje združitve z matico

Praznik v spomin na 17. avgust 1917 - Lansko praznovanje povzročilo precejšnje negotovanje pri madžarski manjšini

MURSKA SOBOTA - Ob dnevu združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom bo v Murski Soboti danes že drugi državna proslava. Ta praznik obeležujemo od lani, in sicer v spomin na 17. avgust 1919, ko je vojaška oblast - potem ko je jugoslovanska vojska zasedla Prekmurje - upravljanje nad njim predala civilni oblasti. Proslava, na kateri bo slavnostni govornik minister za okolje in prostor Janez Podobnik, se bo začela ob 20.30 pred soboškimi gradom.

Ustvarjalci kulturnega programa z naslovom Kako je ljubezni ime so Feri Lainšček, Duša Škof in Drago Ivanuš, nastopili pa bodo Policijski orkester, Erika, Nataša Matjašec, Vlado Novak, Vlado Vlaškalič, Metod Žunec, plesna skupina Matjaža Fariča, trio SLO A3, Kristjan Borovšak, kvartet klarinetov Clarifour, Stekli psi, kleemar & spherice in Gabrijela Granfol Peurača.

Spominski dan je postal državni praznik, ki pa ni dela prost, z novelo zakona o praznikih, ki jo je DZ sprejel sep-

tembra 2005. Tedaj je DZ uzakonil tri nove praznike - ob prekmurskem še 15. september kot dan vrnitve Primorske k matičnim domovini in 23. november kot dan Rudolfa Maistra. Za zakon je glasovalo 63 poslancev, proti ni bil nobeden, vzdržala pa se je poslanka madžarske narodnosti Maria Pozsonec.

Prekmurje, ki je bilo 900 let zunaj matičnega slovenskega ozemlja v okviru avstroogrške monarhije, je po njenem razpadu po odločitvi pariške mirovne konference pripadlo Kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev, ker pa je bila za mejo določena razvodnica med Muro in Rabo, je del Prekmurje - Porabski Slovenci - ostal pod Madžarsko. Pokrajino so jugoslovanske čete brez boja zasedle 12. avgusta 1919. Pri odločanju, kateri datum naj postane praznik, je prevladal dan, ko je oblast od vojaških oblasti prevzel civilni upravitelj, kar se je zgodilo v Beltincih 17. avgusta na množičnem ljudskem zborovanju.

Začasni upravitelj - civilni komisar v osebi mariborskega okrajnega glavar-

ja Srečko Lainšič je od beltinskega shoda začel vpeljevati avstrijski pravni in upravni red, ki ga je poznal preostali slovenski prostor. S podpora deželne vlade in sklepom ministra za notranje zadeve je že 2. oktobra na drugi seji narodnega sosveta za Prekmurje, ki ga je sestavljala ugledna skupina Prekmurcev, poročal, da se Prekmurje upravlja kot ena pokrajina s civilnim komisarjem v Murski Soboti in zastopnikom v Dolnji Lendavi.

V zgodovini slovenskega naroda združitve Prekmurja z matico ni imela velikega pomena in so se je uradno le redko spomnili, na kar je opozoril tudi slavnostni govornik na lanski proslavi, predsednik vlade Janez Janša, ko je dejal: "Bil je že skrajni čas, da se to spreмени in da se združitvi nameni poseben praznik."

Z lanskim praznovanjem predstavniki Pomurske madžarske narodne samoupravne skupnosti, krovne organizacije Madžarov v Sloveniji, niso soglašali, češ da pomeni "boleč občutek za pri-

OBMOČJE EVRA

Najvišjo inflacijo zabeležili v Sloveniji

LJUBLJANA - Letna stopnja inflacije v območju evra, katerega članica je od 1. januarja tudi Slovenija, se je julija v primerjavi z junijem nekoliko zmanjšala in je znašala 1,8 odstotka. Slovenija pa je zabeležila 4-odstotno stopnjo inflacije na letni ravni, kar je največ med članicami območja skupne evropske valute, je včeraj sporočil evropski statistični urad Eurostat.

V celotni EU je bila julija inflacija na letni ravni v primerjavi s prejšnjim mesecem prav tako nekoliko nižja in je znašala 2,0 odstotka. Junija je bila sicer letna stopnja inflacije v območju evra 1,9-odstotna, v celotni uniji pa 2,1-odstotna. Tako območje evra kot sedemindvajseterica sta julija v primerjavi z junijem zabeležila manjšo deflacijo. Mesečna stopnja inflacije v območju evra je bila julija tako -0,2 odstotka, v celotni EU pa -0,3 odstotka.

Julija so najnižje stopnje inflacije na letni ravni v EU beležile Malta, ki je beležila celo rahlo deflacijo (-0,2 odstotka), ter Danska (1,1 odstotka), Francija in Slovaška (po 1,2 odstotka). Najvišje so bile letne inflacijske stopnje v Latviji (9,5 odstotka), na Madžarskem (8,3 odstotka), v Bolgariji (6,8 odstotka), Estoniji (6,5 odstotka) in Litvi (5,1 odstotka). V primerjavi z majem se je letna stopnja inflacije junija v dvanajstih članicah EU zvišala, v trinajstih se je znižala, v dveh pa je ostala na enaki ravni.

Slovenija je julija s 4,0 odstotka na letni ravni zabeležila najvišjo stopnjo inflacije med članicami območja z evrom. Sledijo ji Grčija in Irska po 2,7 odstotka ter Portugalska in Španija po 2,3 odstotka.

Najnižje letno povprečje inflacije do julija so v celotni EU zabeležile Malta (0,7 odstotka), Finska (1,3 odstotka), Francija (1,4 odstotka) in Švedska (1,5 odstotka), najvišje pa Latvija (7,5 odstotka), Madžarska (7,5 odstotka), Bolgarija (5,5 odstotka) in Estonija (5,1 odstotka). Za Slovenijo je letno povprečje julija znašalo 2,8 odstotka in je bila tako za Grčijo (3,0 odstotka) na drugem mestu med članicami območja skupne evropske valute. (STA)

padnike avtohtone narodne skupnosti, saj je ta zaradi zaradi vse večje gospodarske zaostalosti izpostavljena še močnim procesom asimilacije."Po njihovem kratkem mnenju pomeni praznovanje "na novo odpiranje zaceljenih ran, in to v času globalizacije in nastajanja novih vrednot v Evropski skupnosti, ki je gajena na demokratičnih načelih sodobne družbe, ki narode združujejo in ne ločujejo, in kjer se upošteva najvišji standardi pri uveljavljanju pravic manjšin."

Ob lanskem praznovanju pa je prišlo do nesoglasja tudi med katoliško in evangeličansko cerkvijo, saj so evangeličani predlagali skupno ekumensko bogoslužje, kar pa je katoliška stran, ki je pred proslavo v Beltincih pripravila mašo za domovino, zavrnila, češ da to ni isto oziroma da ne morejo spreminjati scenarija, ki so ga pripravljali več mesecev. Zato so imeli evangeličani slovensko bogoslužje v čast obletnici združitve v svoji cerkvi v Murski Soboti. Ob letošnjem prazniku posebne maše oziroma bogoslužja niso napovedani. (STA)

ORGANIZIRANI KRIMINAL - Po velikošmarnem pokolu 'ndranghete v Nemčiji

V Kalabriji se trudijo preprečiti maščevanje

Tarča napada je bil 25-letni Marco Marmo - Izginil eden od lastnikov restavracije

RIM - Velikošmarni pokol v Duisburgu, mirnem nemškem mestecu v bližini Düsseldorfa, je kot vse kaže močnejše odjeknil v Nemčiji kot v Italiji. Mafija, camorra in 'ndrangheta so namreč v domovini zgodovinsko znani pojavi, v Nemčiji in tudi drugod po Evropi, kot kažejo medijski odmevi, pa niso na dnevnem redu in zato naredijo toliko globlje vtise.

Preiskovalci so se tako v Nemčiji kot v Italiji nemudoma lotili dela. Ugotovili so, da so bile žrtve, šest moških iz Kalabrije, iz kraja San Luca, pobiti s ploho nabojev, za konec pa je bil vsakemu namenjen še strel v glavo. Žrtve, med katerimi sta bila tudi 17- in 18-letni fant, sta kilerja (po dosedanjih ugotovitvah naj bi bila dva, prispele iz Italije) presenetila potem, ko so zapustili italijansko restavracijo Da Bruno v bližini železniške postaje, v kateri so proslavljali 18-letnikov rojstni dan. Očitno niso bili v skrbeh za svoja življenja, saj niso bili oboroženi. Strelji so jih pokončili v dveh avtomobilih, ki jih je preruševalo več kot 70 nabojev.

Kot kaže, je bil tarča krvavega napada 25-letni Marco Marmo, medtem ko so bili ostali eliminirani kot priče. Gre za brata Francesca in Marca Pergolo, stara 20 in 22 let, 39-letnega Sebastiana Strangio, 17-letnega Francesca G. in 18-letnega Tommasa Venturija. Včeraj pa se je razvedelo, da je izginil še eden od družbenikov restavracije, Giuseppe Strangio, ki se nahaja na dopustu v Italiji, a ga preiskovalci niso uspeli izslediti.

Po ugotovitvah nemške policije - ki je na tiskovni konferenci jutro po poboji mimogrede opozorila, da priče v Nemčiji ne molčijo - je srhljivemu prizoru prisostvoval očividec, ki je videl zbežati dva moška. Morda se bo kaj lahko razbralo tudi s posnetkov dveh videokamer, nameščenih na bližnjih zidovih (ena je Telekomova, drugo pa je postavilo neko jeklarsko podjetje). Po zanesljivih virih blizu nemške policije naj bi se na posnetkih videla dva človeka, ki zapuščata prizorišče poboja, vendar so posnetki zelo temni, kar otežuje identifikacijo. Videoposnetka sta sicer že v rokah italijanskih izvedencev za 'ndrangheto, ki bi edini lahko ugotovili kaj zanimivega.

Namestnik podsefa italijanske policije in nekdanji superprefekt v Reggio Calabria - Luigi De Sena je izpostavil posebnost tega pokola, ker je do njega prvič prišlo ne le zunaj območij, na katerih se tradi-

Prizorišče kamorističnega poboja pred italijansko restavracijo v Duisburgu, kamor so mimoidoči med cvetje in sveče zatakneli napis Warum? (Zakaj?)

ANSA

cionalno udejstvuje 'ndrangheta, ampak celo zunaj državnih meja. Razloge za ta »kakovostni preskok« je na tradicionalni velikošmarni novinarski konferenci o javni varnosti navedel notranji minister

Giuliano Amato, ki je prvi razkril, da je eden od ubitih v Duisbergu skoraj gotovo eden od morilcev 33-letne Marie Strangio, brutalno pokončane na lanski božični dan ravno v kraju San Luca. Prej

kot pravica, so ga torej našli pripadniki nasprotnega klana, zdaj pa si morajo italijanske oblasti prizadevati, da »dol v Kalabriji ne pride še do tretjega dejanja« te krvave zgodbe.

TRGI - Negativni val iz Azije v Evropo V Milanu indeksi padli najnižje letos

Na trgih bojazen glede učinkov krize na gospodarsko rast

MILAN - Indeksi milanske borze so se včeraj približali letošnji najnižji ravni, saj se strah pred posledicami krize na ameriške kreditne trge niti približno ni polegel. Indeks najboljših delnic Mibtel je izgubil 3,45%, S&P/Mib je pristal pri -3,38%, indeks Allstars pa pri -3,28%. Enako se je dogajalo tudi na ostalih evropskih borzah (Frankfurt -2,36%, London -3,75%, Pariz -3,26%), potem ko so azijske borze zaradi bojazni, da bo kriza na ameriškem trgu nepremičnin povzročila škodo mednarodnim finančnim trgov, zabeležile najnižje vrednosti indeksov v zadnjih mesecih.

Po mnenju podministra za gospodarstvo Vincenza Visca je položaj zelo resen, čeprav glede bodočega scenarija na borzah ni ne pesimist ne optimist. »Potrebna je velika pazljivost in upajmo, da bo kriza minila na najboljši možen način. Res pa je, da je danes v globalizira-

nem svetu težje nadzorovati take dogodke, kot je bilo to možno v preteklosti,« je še dejal Visco.

Francoski predsednik Nicolas Sarkozy je medtem skupino sedmih najbolj razvitih držav sveta G7 pozval, naj ukrepajo v smeri zagotovitve večje transparentnosti svetovnih trgov. V pismu trenutno predsedujoči skupini, nemški kanclerki Angela Merkel, je sicer izrazil prepričanje, da kriza na ameriškem trgu nepremičnin ne bo dolgoročno vplivala na gospodarsko rast. Kljub temu pa meni, da je za sprejem ustreznih ukrepov treba zagotoviti transparentnost mednarodnih trgov. S tem se strinja tudi italijanski premier Prodi, medtem pa Evropska komisija napoveduje, da namerava raziskati vlogo bonitetnih agencij v tej krizi. Trg rizičnih hipotekarnih posojil v ZDA se namreč brez ugodnih ocen agencij ne bi mogel razrasti, kot se je.

POLITIKA - Na izboru Miss Padanije Bossi za jesen napovedal davčno stavko

Odziv ni ravno navdušujoč - Začenjajo se prazniki strank

RIM - Po 14 letih premirja, se je Umberto Bossi odločil za »davčno stavko«, kajti »ljudje hočejo Prodija poslati domov«, zato je treba najti »kaj močnega«. Voditelj Severne lige je za nov izziv poskrbel na velikošmarnem izboru Miss Padanije, ko je na vprašanje, kaj bo jeseni odgovoril: »Oklicali bomo davčno stavko.« Pomeni, da ne bomo več plačevali davkov? »Plačali jih bomo deželam namesto državi,« je bil jasen Bossi.

Pobuda prihaja od Lige, vendar Bossi upa, da se mu bodo pridružili vsi zavezniki, kajti v nasprotnem primeru »bo šla ta vlada naprej do neskončnosti«. Prvi odzivi na izziv voditelja Severne lige so vse prej kot opogumljajoči. »Zdi se mi prava norost,« je dejal predsednik UDC Rocco Buttiglione, kajti »predlagati davčno stavko je tako, kot če bi rekli, da hočemo razpustitev države«. Podobnega mnenja je tudi Maurizio Gasparri iz Nacionalnega zavezništva, za katerega davčna stavka ni pravi način, s katerim bi poslali domov Prodijevo vlado. V nasprotnem, levosredinskem taboru pa Bossijeve besede označu-

jejo za tipično velikošmarno lahkotnost.

Avgust se je prevesel v drugo polovico in politika se je začela pripravljati na septembrske strankarske praznike, ki so po tradiciji mehak uvod v novo politično sezono. Odločitev Marinija in Bertinottija, da odprtje parlamenta anticipirata na 10. september, ni odvrnila nobene stranke od tradicionalnega jesenskega družabno-političnega snidenja, ki se bo v nedeljo začelo s »predjedjo«, z mitingom gibanja Comunione e Liberazione v Riminiju. Konec meseca bo v Teleseju tradicionalni praznik Mastellove Udeur, na katerem se bodo zbrali praktično vsi najvidnejši italijanski politiki: Rutelli, Bindijeva, Bertinotti, Berlusconi, Marini, Veltroni, D'Alema, Fassino, Enrico Letta in Franco Giordano. Med povabljenimi je tudi Roberto Benigni, ki mu je Mastella rezerviral ves sobotni večer.

Med ostalimi strankarskimi prireditvami naj omenimo praznik Unità, ki bo v celoti posvečen demokratski stranki, sicer pa se bodo v taki ali drugačni obliki zvrstile pobude tudi vseh ostalih strank.

Evropska centralna banka

16. avgusta 2007

valute	evro		
	povprečni tečaj	16.08	14.08
ameriški dolar	1,3405	1,3591	
japonski jen	153,19	160,74	
kitajski juan	10,1932	10,2965	
ruski rubel	34,5990	34,7210	
danska krona	7,4419	7,4422	
britanski funt	0,67560	0,67880	
švedska krona	9,4130	9,3150	
norveška krona	8,0350	7,9750	
češka krona	27,510	27,978	
švicarski frank	1,6302	1,6421	
estonska krona	15,6466	15,6466	
madžarski forint	260,20	254,41	
poljski zlot	3,8380	3,7897	
kanadski dolar	1,4469	1,4352	
avstralski dolar	1,7072	1,6184	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
romunski lej	3,2575	3,2021	
slovaška krona	33,800	33,502	
litovski litas	3,4528	3,4528	
latvijski lats	0,6968	0,6991	
malteška lira	0,4293	0,4293	
islandska krona	92,95	89,31	
turška lira	1,8755	1,7752	
hrvaška kuna	7,3062	7,3068	

Zadružna Kraška banka

16. avgusta 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,36147	1,33351
britanski funt	0,68596	0,67018
švicarski frank	1,66123	1,62077
japonski jen	161,6358	151,842
švedska krona	9,6303	9,1697
avstralski dolar	1,71008	1,63793
kanadski dolar	1,48293	1,42648
danska krona	7,58458	7,29881
norveška krona	8,16785	7,80214
madžarski florint	310,704	243,3848
češka krona	32,12525	25,1415
slovaška krona	38,71705	30,3003
hrvaška kuna	7,82494	6,9774

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

16. avgusta 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,3623	1,3288
britanski funt	0,6878	0,6708
danska krona	7,554	7,368
kanadski dolar	1,4731	1,4368
japonski jen	157,91	154,02
švicarski frank	1,6597	1,6188
norveška krona	8,096	7,896
švedska krona	9,545	9,310
avstralski dolar	1,6945	1,6528
hrvaška kuna	7,57	7,03

Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

Milanski borzni trg

16. avgusta 2007

delnica	Indeks MIB 30: -3,53	
	cena €	var. %
ALITALIA	0,805	-2,07
ALLEANZA	9,3	-2,97
ATLANTIA	23,00	-3,16
BANCA ITALESE	13,66	-5,28
BANCO POPOLARE	17,55	-3,41
BPMS	4,59	-1,67
BPM	9,89	-1,75
CAPITALIA	6,485	-4,45
ENEL	7,175	-1,31
ENI	23,31	-3,60
FIAT	18,71	-5,54
FINMECCANICA	19,43	-3,29
GENERALI	29,00	-3,20
IFIL	6,645	-6,24
INTESA	5,43	-2,91
LOTTOMATICA	26,02	-4,02
LUXOTTICA	24,51	-4,93
MEDIASET	7,76	-1,81
MEDIOBANCA	15,34	-2,57
MEDIOLANUM	5,15	-3,58
PARMALAT	2,395	-5,26
PIRELLI	0,745	-3,50
SAIPEM	24,00	-7,34
SNAM	4,07	-3,33
STMICROELEC	12,00	-4,78
TELECOM ITA	1,883	-2,03
TENARIS	16,26	-8,52
TERNA	2,3875	-3,26
UBI BANCA	18,2	-1,81
UNICREDITO	5,865	-3,69

Podružnica Trst ljubljanska banka
Nova ljubljanska banka d.d. Ljubljana

REPENTABOR - Na veliki šmaren

Pisana množica ljudi se je zbrala ob cerkvi na Tabru

Osrednje dogajanje v sredo so zaznamovala bogoslužja - Včeraj so počastili sv. Roka

Lepo sončno vreme je na praznik velikega šmar na k Marijinemu svetišču na repentabrski grič tudi letos privabilo pisano množico ljudi od vsepovsod. Praznovanja ob 15. avgustu so na tem kraju že tradicionalna, v zadnjih letih pa je moč opaziti znaten porast romarjev. Posebno množični so tisti, ki prihajajo iz krajev onstran državne meje, ki bo v kratkem tudi dokončno izgubila. Med obiskovalci pa je tudi nemalo Italijanov.

Kot se spodobi, se je dan velikega šmar na Tabru odvil izključno v verskem dogajanju. Prva jutranja sveta maša se je pod lipami pred cerkvijo začela že ob osmih zjutraj, ob desetih dopoldne pa je bil na sporedu glavni romarski shod. Sveto daritev je vodil tržaški škof mons. Evgen Ravignani, ki je v svoji pridigi poudaril pomen velikošmarenskega dogodka. Kristijan mora za svoje življensko vodilo imeti spoštovanje bližnjega. Zanikanje Boga se nevarno približuje življenju brez postave. Svet je danes na preizkušnji, zato mora kristijan verovati v boljši jutri. Egoizem, ki se je v naši dobi zelo razpasel, mora nadomestiti medčloveška solidarnost. Kristijan seveda ne sme pasivno pričakovati Kristusa, temveč živeti v veri, je še povedal škof Ravignani.

Zelo dobro obiskano popoldansko bogoslužje je daroval škofov vikar za slovenske vernike v Trstu mons. Franc Vončina. Vončina je poudaril, da so množice romarjev, ki na praznik velikega šmar na romajo k Mariji, podobne tistim, ki so se v Kristusovem času zbirale v jeruzalemskem templju. Mašnik je naglasil tudi nenadomestljivo vlogo Kristusove matere Marije. Njen zgled naj bo življensko vodilo slehernemu kristijanu.

Praznik velikega šmar na Tabru seveda ni samo verskega značaja. Tako je bilo tudi letos, saj so romarji na Tabru lahko uživali ob domačih dobrotah, med katerimi seveda zdaleč prednjačijo domači kuhani štruklji, in bogati kulturni ponudbi. Posebno zanimanje je letos vladalo za razstavo Evgena Guština, ki živi in ustvarja v Breznici na Gorenjskem, po rodu pa je domačin. Kot smo že poročali, so Guštino razstavo slovesno odprli v ponedeljek, na sam praznični dan pa si jo je ogledalo res lepo število obiskovalcev.

To pa seveda še ni bilo vse, saj so romarji v sredo po zaključku verskih obredov lahko prisluhnili melodijam pritrkovalcev, ki so se oglasile iz bližnjega kamnitega zvonika. Na zvonove so zaigrale skupine pritrkovalcev z Repentabra, s Kontovela, iz Mačkolj, letošnji gostje pa so prišli iz Dornberka v Vipavski dolini.

Niz praznovanj na Repentabru se je sklenil včeraj, in sicer z verskim obredom posvečenim svetemu Roku, ki je repentabrski vaški zavetnik. Kot že tradicionalno, so tudi letos na Repentabor v goste prispele glasbeniki Godbenega društva Nabrežina. (ps)

Ob velikem šmarnu je veliki praznik na Tabru že tradicionalen

KROMA

Tvegala je porod na čolnu

Tvegala je, da rodi kar na čolnu, pred istrsko obalo. Soprog je takoj sprožil alarm, poseglo je tržaško luško poveljstvo, ki je omogočilo, da je hitro prišla do bolnišnice. Dogodek se je pripetil včeraj zjutraj. Mlada gospa iz Vicenze je bila s soprogom na dopustu, plula sta pred Savudrijo, ko je okrog 10.30 začutila krče. Mož je ves v skrbeh takoj poklical na pomoč, na klic se je odzvalo tukajšnje luško poveljstvo, ki je na kraj poslalo izvidniški čoln. Zakonca so iz hrvaških obalnih voda preko slovenskih voda pospremili do Trsta, do pomola Audace, kjer je že čakal rešilec službe 118. No-sečnico so takoj odpeljali v bolnišnico Burlo Garofolo in jo izročili tamkajšnjemu zdravstvenemu osebju.

Počistili madež plinskega olja na morju pri Sv. Soboti

Domnevajo, da je gosto plinsko olje, ki se je izlilo v morje pred Sv. Soboti, verjetno priteklo iz kakšne dotrajane cevi, ki jih na tistem območju ne manjka. Ker skušajo natančno ugotoviti, od kod jeoljeprišlo, se preiskava še nadaljuje. Škoda je vsekakor omejena, olja je bilo vsega skupaj okrog 100 litrov in so madež na morju povsem odstranili. Počistiti morajo še kamene na bližnjem pomolu. O izlitju je bil govor tudi na včerajšnjem srečanju na sedežu pristaniškega poveljstva, kjer so bili tudi predstavniki Pristaniške oblasti, deželne agencije za zaščito okolja Arpa, družbe Depositari Costieri in podjetja Crismani Ecologia.

Zahtevno reševanje mačke

Ob obupnem mijavkanju se je marsikomu trgalo srce. Naposled je le utihnilo: tokrat je bil konec srečen, okrog mesec dni staro mucko so naposled le potegnili na varno. Gasilci so bili z reševanjem zaposleni kar tri ure. Poklical jih je eden od stanovalcev v Ul. Pascoli, na hišni številki 32, in jih pospremil v 2. nadstropje, kjer so avtomobilske garaže. Žival je padla v luknjo, skozi katero odteka deževnica. Gasilci so odprli nekaj garaž, da bi ugotovili, kje je speljana cev. To so naposled ugotovili s posebno termično kamero, ki so jo medtem prinesli s centrale. Ko so opazili, kje se nahaja prestrašena žival, so cev prerezali in malo muco vzeli v naročje ter jo odpeljali na sedež ustanove za zaščito živali Enpa.

SV. JAKOB - Podtaknjen požar v občinskem središču »Pitteri«

Vandali so se znesli nad rekreatorijem

Neznanci, ki bržkone dobro poznajo središče, so vdrl v rekreatorij in ga razdejali kar pri belem dnevu - Blagajno so skušali odpreti s kotno brusilko

Neznanci so v sredo na samosvoj način obeležili veliki šmaren. Z ognjem so se znesli nad občinskim rekreatorijem »Riccardo Pitteri«, ki se nahaja med ulicama San Marco in Vespucci pri Sv. Jakobu in je ta teden zaprt zaradi počitnic. Popoldne, kar pri belem dnevu in sredi številnih poslopij, ki gledajo na dvorišče rekreatorija, je nekdo, ki bržkone dobro pozna to središče, vdrl v stavbo in se začel izzivljati.

Nepripravili so v učilnicah zanetili pet ognjev, še prej pa so s kotno brusilko neuspešno naskočili blagajno rekreatorija. Gmotno škodo, ki naj bi po prvih navedbah znašala kakih 50 tisoč evrov, sta omejila pravčasen poseg gasilcev in nespretnost samih storilcev. Ogenj je poškodoval tla in delno tudi stropne učilnic. V okviru preiskave, ki jo vodi javni tožilec Maurizio De Marco, so pogorele prostore zasegli.

Tržaški občinski odbornik za vzgojo Giorgio Rossi je med včerajšnjim obiskom rekreatorija (na sliki Kroma) opisal domneven potek vandalske akcije. Ob tem je izrazil željo, da bi se aktivnosti znotraj rekreatorija redno nadaljevale že v ponedeljek, seveda v prostorih, ki niso zaseženi. Poletne dejavnosti se odvijajo v dopoldanskih urah, udeležuje se jih več kot 150 otrok in najstnikov.

V sredo je mimoidoča gospa ob 17.30 opazila oblak dima, ki se je širil nad rekreatorijem. Poklicala je gasilce

in slednji so v nekaj minutah pogasili požar, ki se je razvijal v sobah znotraj stavbe. Osebe, ki so povzročile škodo, so bile že na begu, po besedah odbornika Rossija naj bi šlo za vsaj dva človeka, ki dobro poznata prostore rekreatorija. Neznanci so se splazili čez ograjo in se kot prvo odpravili po kotno brusilko, ki je bila spravljena v neki omari. Z orodjem so nato poskušali odpreti blagajno, toda zaman. Vprašanje je, kakšno bogastvo so te osebe sploh iskale v blagajni občinskega rekreatorija...

Še ni jasno, ali so požar podtaknili iz besa po neuspeli tatvini. V učilnicah so nakopili papir, les in nekaj vrčev z barvo ter zanetili vsega skupaj pet ognjev. Plameni se k sreči niso zelo razširili, ker so bila okna zaprta. Storilci se z ognjem očitno niso zadovoljili, zato so poskusili še z vodo. Odprli so vse pipe, domnevno z namenom, da bi poplavlili učilnice; še sreča, da so pozabili zamašiti vodne odtoke. Na vratih učilnic ni bilo znakov vloma: odbornik Rossi je navajal celo možnost, da so vandali imeli s seboj ključce.

Sv. Jakob je bil letos kar pogosto podvržen požarom. Na začetku tega tedna je gorelo v skladišču gradbenega materiala Marsich (vzroki še niso znani), ki se nahaja le nekaj ulic nižje od rekreatorija Pitteri. Še je živ tudi spomin na požar, ki so ga neznanci podtaknili letos pozimi v prostorih občinskih jaslji v bližnji Ul. Veronese. (af)

RICMANJE - Ureditev križišča na pokrajinski cesti

Utripalne luči »proti« tovornjakom

Do konca meseca bodo uredili križišče nad Ricmanji, da ne bodo težki tovornjaki več zavijali v vas

KROMA

OPČINE Ženska in politika danes

Z razpravo o Ženski vlogi v današnjem političnem kontekstu in predvajanjem filma No man's land se bo danes v prostorih prosvetnega društva Tabor začel tradicionalni Praznik Unità in Novega Dela.

Razpravo o Ženski vlogi, ki bo na sporedu ob 18. uri, bo vodila Gabriella Baroni, članica pokrajinskega vodstva LD, soočale pa se bodo Fulvia Premolin (županja občine Dolina), Bruna Tam (tržaška občinska svetnica Marjetice) in Tamara Blažina (deželna svetnica LD). V večernih urah, ob 20.30, pa bodo v veliki dvorani predvajali film No Man's Land režiserja Danisa Tanovica. Film o krutosti spopadov v razpadajoči Jugoslaviji je bil nagradjen z glavno nagrado na festivalu v Cannesu.

Praznik bo jutri, v nedeljo in ponedeljek potekal po že ustaljenih ritmih. Od 18. ure dalje bodo odprti kioski (v nedeljo že ob 17. uri), zelo bogat pa bo letos kulturno politični program.

Tako bo jutri ob 18. uri srečanje izvoljenih predstavnikov Levih demokratov, Marjetice in Slovenske skupnosti, ki bodo v neformalnem okolju razpravljali o najbolj perečih problemih našega ozemlja. Uvod v razpravo bosta pripravila Stefano Ukmar in Marco Toncelli (odgovornika za sekcije in rajonske svete pri LD oziroma Marjetici). Ob 20. uri bo ples z ansamblom Souvenir.

V nedeljo bosta ob 19. uri posegla pokrajinska odbornika za socialno skrbstvo Marina Guglielmi in deželni tajnik LD Bruno Zvech, ples pa bo tokrat ob glasbi ansambla Oasi, vedno od 20. dalje.

V ponedeljek bo na vrsti program v režiji Mladinske levice. Ob 18.30 bo razprava Evropa: work in progress – izziv evropske integracije na Balkan. Moderator bo deželni tajnik Mladinske levice Štefan Čok, sodelovali pa bodo: Federica Mariotti, (državna odgovorna za mednarodne zadeve ML LD), Luka Juri (bivši predsednik Mladega foruma slovenskih Socialnih demokratov) in Tanja Vrbat (članica Forumu mladih Socialdemokratske partije Hrvatske in podpredsednica Mladinske socialistične internacionale). Razpravo bo zaključil vladni podtajnik za zunanjo trgovino Miloš Budin.

Številni vozniki težkih tovornjakov so se doslej prijemali za glavo, potem ko so privozili s pokrajinske ceste izpod Ključa navzdol v preozke strmine ricmanjskih ulic. Tako se pač zgodi, če človek bolj verjame umetnemu satelitskemu signalu, kot pa lastnim očem, ki bi morale vendarle na pokrajinski cesti, pred križiščem za Ricmanje, videti velik smerokaz s prepovedjo zavijanja v desno tovornjakom, težjim od 7,5 tone.

Smerokaz je julija 2004 namestila takratna Scoccimarrova pokrajinska uprava, potem ko so jo dolinski upravitelji večkrat pozvali naj to stori, da bi preprečila prehod težkih tovornjakov skozi Ricmanje.

Kljub nameščenemu smerokazu pa se kdaj pa kdaj še vedno najde šofer, ki prometnega znaka ne spoštuje. Z Ricmanjcem dobro znanimi posledicami.

Domačini so se ponovno obrnili na krajevne upravitelje. Ti pa - že spet - na tržaško pokrajino, da bi poiskala kak drug, učinkovitejši način, ki bi enkrat za vselej preprečil prihod velikih tovornjakov v vas.

Dolinska županja Fulvia Premolin je posegla pri pokrajinskem odborniku za javna dela Mauru Tommasiniju, ta je dal svojim tehnikom nalog za primerno ureditev križišča nad Ricmanji.

Vse kaže, da bo zadeva kmalu rešena. Po oceni županje Premolinove je

bil ves tehnični postopek opravljen, dela so bila oddana. Sedaj bo moralo podjetje namestiti luči, ki bodo z utripanjem dodatno opozarjali voznike tovornjakov, da ne gre zavijati navzdol v desno. Po zagotovilih odbornika Tommasinija bo to delo opravljeno do konca meseca. Odtlej ne bodo imeli vozniki tovornjakov več nobenega izgovora o domnevno slabo urejenem križišču, kot so se skušali izmazati doslej.

Dolinska občinska uprava je v zadnjih tednih pozorno sledila tudi številnim drugim delom v teku. Županja Premolinova je ocenila, da se bodo v dveh mesecih zaključile dejavnosti v Glinščici in okviru čezmejnega projekta programa Interreg Italija-Slovenija 2000-2006. Dokončana bo ureditev stez in obnova cerkve na Pečah, prav tako pa tudi sprejemni center ob občinskem gledališču Franceta Prešerna v Boljuncu. Tu naj bi - poleg sprejemnega centra - uredili tudi razstavo starinskih predmetov in noš, ki naj bi postala nekakšen vpogled v preteklost krajev dolinskega Brega.

V kratkem pa bodo oddali v zakup dela za ureditev parkirišča ob gledališču Franceta Prešerna. Postopek se je nekoliko zavlekel zaradi zapletov na manjšem območju z otroškimi igrali, zadeva pa je bila rešena in dela se bodo kmalu začela, je zagotovila dolinska županja Fulvia Premolin.

PREISKAVA - Aretacija

Nepošteni poštar

Iz paketov in pisem si je prilaščal predmete in verjetno tudi denar

Morda je kdo nestrpno pričakoval pošto, a je ni dočakal: »zahvaliti« se mora nepoštenemu poštarju, ki je rad pogledal v kuverte in pakete ter si marsikaj prilastil. Končno pa so mu le stopili na prste. Preiskava, ki je privedla do aretacije 49-letnega R.K., je bila dokaj dolga in zapletena, vodila jo je policija v sodelovanju z nadzorno službo pri pošti, za koordinacijo je skrbel namestnik državnega tožilca Raffaele Tito.

Preiskava se je pričela že lani, potem ko so začele prihajati prijave in pritožbe oseb, ki so zaman čakale na pisma in pakete. Policija je imela zahtevno delo, saj je morala paziti, da je pošta medtem povsem normalno delovala. Ko so zbrali dovolj dokazov, so pregledali stanovanje omenjenega R.K. Na dan so prišli razni predmeti, ki si jih je prilastil (nekateri je odvrnil), med drugim so odkrili modelčke letal in ladij, revije, znamke: bili so v paketih, ki bi jih moral razdeliti. Niso pa našli denarja, o katerem je bil govor v nekaterih pismih, ki niso bila dostavljena.

Preiskava se še nadaljuje, ker skušajo ugotoviti, kar pa ni enostavno, vse oškodovane osebe. Predmete jim bodo vrnili ob koncu kazenskega postopka ali tudi že prej, če bo preiskava to omogočala.

Ponovno zaplenili mleko v prahu

Po skoraj mesecu dni je mestna policija spet zaplenila nekaj konfekcij mleka v prahu. Včeraj zjutraj sta agenta obiskala market na področju Rojana in si ogledala datume zapadlosti na nekaterih konfekcijah, še posebno pozorna sta bila na izdelke, ki so namenjeni otrokom. Odkrila sta 21 konfekcij mleka v prahu za dojenčke, rok trajanja pa je zapadel že konec junija. Konfekcije sta zaplenila, odgovorni v marketu pa bo moral plačati visoko globo, skoraj 3200 evrov. Ob tej priložnosti mestna policija vabi občane, da si vedno pozorno ogledajo datum zapadlosti in na morebitne nepravilnosti opozorijo urad trgovske policije pri mestnih redarjih.

SPOMIN - Nacifašisti pred 63 leti

Požgali štiri vasi

Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje, Medjo vas

Bilo je na včerajšnji dan pred triinšestdesetimi leti, 16. avgusta 1944. Nekaj ur pred zoro je bil Kras še vedno zatopljen v nemirnem spancu sredi poletnih soparnih noči, ko je vaščane Mavhinj, Vižovelj, Cerovljev in Medje vasi prebudil nenačuden hrup motorjev, kamionov in težkih korakov. Vse štiri vasi so bile v hipu obkoljene in ni bilo več izhoda. Podobna scena tragično realnega filma se je pred očmi nemočnih domačinov odvijala že nekaj mesecev prej, 27. februarja istega leta, ko je vojaški okupator obkolil šestnajst vasi tega območja in odpeljal skoraj štiristo ljudi. Vse moške med 16. in 60. letom starosti so prisilili v izgnanstvo, večino na prisilno delo na Bavarsko. Od teh je bilo 26 iz Mavhinj, 27 iz Cerovljev, 11 iz Vižovelj ter 25 iz Medje vasi.

Sredi avgusta 1944 so bili zato v Mavhinjah, Cerovljah, Vižovljah in Medji vasi doma le še otroci, ženske in ostareli. Okupator in njegovi sodelavci pa niso prizanašali nikomur. Pripadniki NOB so namreč že dalj časa minirali železniške proge in uničevali električne daljnovode, nacifašisti pa so se nemalokrat maščevali nad nemočnim prebivalstvom. Ko so partizani pognali v zrak viadukt pri Moščenicah, je nemška komanda v Sesljanu, skupaj z fašističnimi republikani in domobransko postajo v Vižovljah odločila, da bo kot povračilo požgala štiri vasi ter razpodila vse njihove prebivalce.

Na sv. Rok, dan po velikem šmarnu, so bile Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medja vas že ob 4.30 sklenjene v smrtno usodno zanko. Nemški vojaki so skupaj z domobranci in italijanskimi fašisti ukazali vaščanom, naj v pičlih dvajsetih minutah poberejo iz domov in naložijo na vozove najpomembnejše stvari. Vsaka hiša je imela dvajset minut, da spusti živino, nagnosko pobere in reši kanček večkrat revne opreme in večstoletne zgodovine družine. Ob peti uri, ko je mrak še obdajal vasi, se je začelo plenjenje in požiganje. Prebivalstvo so odvedli v Sesljan z namenom, da ljudi odpeljejo v Nemčijo, vendar jim je načrt spodletel, saj ni bilo ustreznega prevoza. Pogorelci so se lahko, sreča v nesreči, porazgubili po bližnjih vaseh in iskali solidarnostnega zatočišča večinoma pri znanih in soročnikih.

Številna pričevanja domačinov, ki so se z boleščjo spominjali na tragični dogodek, je bilo zbranih v publikaciji ob 50-letnici požiga vasi, ki jo je pred desetletjem in več izdalo domače kulturno društvo »Cerovlje-Mavhinje«. Tako je gospa Marija iz Mavhinj pove-

dala, kako so v tistih skopih dvajsetih minutah vzeli s seboj vse, kar so mogli nesti: oblekli so po dve obleki, tudi plašče, kljub avgustovski vročini. »V vrsti smo hodili proti Sesljanu, pred naperjenimi puškami, da ne bi zbežali... Ko smo dospeli do Sesljanu, se je že dvigal gost dim nad Mavhinjami. Vedeli smo, da vas gori in vse je vpilo. Peljali so nas v žandarmerijo v Sesljanu. Dvorišče je bilo polno Vižovčev in Medjevcev. Takrat je prišel župnik Filej iz Devina in vsakega posebej pozdravil, nam dal roko ter prišepnil, naj zbežimo, naj si pomagamo, kot moremo, saj nas bodo drugače odpeljali v Nemčijo. Kasneje smo dobili zatočišče v njegovem župnišču. Ko smo stanovali v Devinu, smo bili primorani stražiti železniško progo pred partizani. Po šest nas je stražilo s triurnimi izmenami.«

Gospa Ema iz Cerovljev je povedala, da so na domačih vhodnih vratih imeli posušeno morskoroževdo, za katero so nekoč nadi verjeli, da je na vhodnih vratih obvarovala otroke pred boleznijo. Nemci so mislili, da je zvezda partizanska in so kričali, dokler je niso sneli z vrat. »Doma sem pustila kravo s teličkom, ki sem ju dotlej skrbno skrivala pred partizani in pred Nemci. Trud je bil zaman, saj ju pozneje nisem več našla: verjetno so ju pobrali Nemci. Ko smo se vrnili domov, smo našli le porušene in požgane hiše: hlevi so bili prazni. Edina hrana, ki nam je ostala, je bil krompir, saj je bila dobra letina in je krompir kar sam prihajal iz zemlje.« Gospoda Viktorja iz Cerovljev so odpeljali v Nemčijo že istega februarja. Ko se je po končani vojni vrnil, je našel požgano vas, vendar je družinsko hišo rešila sestra, ki se je skrila pred Nemci in po njihovem odhodu z vodo gasila požar.

Tistega avgustovskega dne izpred 63 let so tako v Mavhinjah pogorele vse hiše razen župnišča, šolske stavbe in cerkve. Tudi Cerovlje so bile skoraj popolnoma uničene; od približno štirideset hiš naj bi se rešile le tri. Podobna usoda je doletela tudi Medjo vas, medtem ko je bilo Vižovljam nekoliko prizaneseno, ker je bila v vasi domobranska postojanka - uničili so tako »le« polovico vasi. Kmalu po vojni so bile vasi obnovljene, vendar je bila gospodarska, kulturna in arhitektonska škoda velika, v glavnem nepopravljiva. Veliko ljudi se ni vrnilo iz taborišč in prisilnega dela v Nemčiji, prav tako jih je veliko padlo v boju za osvoboditev izpod nacifašizma. Tudi na to se moramo spomniti v dneh velikega šmarna, ko se brezskrbno odpravljamo na počitnice ali pa uživamo v hladu udobnih domov. (igb)

SALZBURG - Operni program letošnjega festivala

Haydnova Armida opera o ljubezni in vojni

Sporočilo, tokrat izrazito izpostavljeno, bi lahko povzeli kot »make love not war«

Operni program letošnjega Salzburškega festivala sloni na treh osnovnih načelih: uprizorjanje del, ki še niso bila prikazana na tem festivalu, režije ustvarjalcev, ki prvič sodelujejo v tem okviru ter povezava z vezno temo »senčne plati razuma«. V tem smislu sta najučinkoviteje in najbolj popolno tolmačili dane usmeritve operi Benvenuto Cellini Hectorja Berliozja in Armida Franza Josepha Haydna. Slednja redkost je predstavljala za ljubitelje opere pravo poslastico in je imela častno mesto otvoritve opernega spreda festivala 28. julija.

Junaska drama v treh dejanjih po italijanskem libretu Nunziata Porte so prvič izvedli leta 1784 na dvoru družine Esterhazy. Bila je najljubša opera princa Nikolauša Esterhazyja, skladateljevega mecena, izven dvora pa ni imela istega uspeha, saj je kmalu izgubila iz repertoarja, do modernega preobrnja leta 1968, ko je ponovno dobila privilegirano mesto v skladateljevem opusu kot njegova najboljša operna stvaritev.

Libreto je nastal po Tassovi epski pesnitvi Osvojen Jeruzalem. Junak Rinaldo je padel v ljubezensko mrežo čarovnice Armide. Prijatelj Ubaldo ga skuša prebuditi iz začaranosti, da bi se vrnil in se boril proti poganom. Idreno pošlje tudi čarovnico Zelmiro na bojišče, da bi zapeljala vojake in upočasnila pohod krščanske vojske, ta pa se zaljubi v Clotarca in postane zagovornica miroljubnih dejanj. Do konca Rinaldo je razpet med ljubeznijo in dolžnostjo, a se končno odloči za vrnitev h krščanski vojski in se boleče odpove ljubezni, kar v zadnjih besedah libreta predstavlja svarilo: »grenka ločitev naj bo v zgled vsem zaljubljenim dušam.«

Zgodba bajeslovne čarovnice, ki odvrne junaka od slave na bojišču, je zelo razširjena tema baročne operne literature in je doživela veliko uglasitev. Ljubezenska zgodba je predvsem zgodba nasprotja med različnima svetovoma, Vzhodom in Zahodom. Poraz ljubezni v vojnem času in sredi nesmielnega vztrajanja v verigi nasilja in vojne je osnovna vsebina libreta, ki je nakazal režiserju Christofu Loyu pot simboličnega prikazovanja emotivne nestalnosti in neuravnovešenosti sredi pritiskov višjih sil. Scenograf Dirk Becker ni ponudil protagonistom bojišča, temveč telovadnico, v kateri so morali plezati, drsati, tekati in se valja-

ti: na eni strani velika, strma rampa, na drugi barikada neenakih lesenih desk, odpadkov čustvenih brodolomov.

Tekst sega v globine človekove duše v senci vojnih dogodkov, glasba pa na pevskem področju sledi ustaljenim opernim kalupom, nad katerimi se včasih povzpne z bolj doživeto izoblikovanimi trenutki, kot je dramatični duet slovesa Armide in Rinalda, katerega lepoto sta izvedba protagonistov in režija odločno ovrednotila.

Z glasbenega vidika je orkester pravi protagonist dela kot najbolj naravno ekspresivno sredstvo očeta simfonije, ki dodeli prav instrumentalistom pripovedno vlogo z najbolj sporočilno govorico. Glasba sočustvuje s pevci, se v sozvočju z vsebino prepriča takratni modi »turških« učinkov, posnema žvrgolenje ptic v prizoru začaranega gozda. Odlični orkester Salzburškega Mozarteuma je v krepki, vojaški uverturi izpostavil originalen dialog z zvočniki, ki so oddajali prehode partiture, ko se oglasi vojaški klic. Zanimiva povezava se je nadaljevala skozi celo opero, kar je predstavljalo posrečeno zamisel na izvajalskem in režijskem področju. Dirigent Ivor Bolton, ki je tudi spremljal pevce pri recitativih, je jamstvo za kvaliteto pri izvedbi klasičnega repertoarja in se je tudi tokrat izkazal s poglobljenim poznanjem stilnih zahtev glasbe, eleganco in živostjo nastopa, ki jo je prenašal na zelo reaktivne glasbenike.

Kostumi Bettine Walter predstavljajo na eni strani vojsko športnikov, na drugi dvor urbanih darkerjev, v katerem čarovnica izgubi privlačnost zapeljivke in postane le preprosto, zaljubljena dekle s tetovirano kožo in velikimi, odvezanimi gojzarji. Če je Armida čarovnica brez čarobne moči, je Rinaldo vojšček brez meča, ki se ob koncu sprička z njo na divanu domače dnevene sobe.

Armida je bila sopranistka Annette Dasch, mlada vzhajajoča zvezda, ki razpolaga z lepim liričnim glasom, neposredno ekspresivnostjo in agilnostjo pri koloraturi. Michael Schade je kot Rinaldo potrdil svojo sposobnost poglobljanja razkrojenih likov, z dinamičnimi modulacijami v vseh odtentkih in predvsem pri mojstrsko izoblikovanih pianih in pianissimih. Vito Priante je bil vokalno in interpretativno ognjevit Idreno, vloga Ubalda,

Duet Armide (Annette Dasch) in Rinalda (Michael Schade)

vojskovodje, ki ga režiser postavlja na voziček kot simbola nespametnega vojskovanja, pa je suvereno, z zvonečim glasom interpretiral Richard Croft. S svežo noto mladostne ljubezni je dogajanje osvetlil zelo dober nastop drugega zaljubljenega para: Mojca Erdmann je s čistim, svetlim in lepo izoblikovanim glasom nastopila v vlogi Zelmiro, Clotarco pa je bil zagnani plavalas Bernard Richter.

Sporočilo, ki ga tako opera kot uprizoritev poudarjata, je v bistvu »make love not war«, v univerzalnem smislu in brez zaznamujočih elementov, ki bi lahko banalno izpostavili aktualno kroniko odnosov med bližnj-

zodnimi in zahodnimi narodi, z izjemo prizora, ko se Rinaldo polije z bencinom, da bi »prehodil pot junakov«.

Z dobrim uspehom uprizoritve se skupaj z zadovoljno publiko veseli tudi umetniški vodja Jürgen Flimm, ki je na tiskovni konferenci predstavil prvi obračun festivala in je javno navedel nekatere naslove opernega spreda prihodnje izvedbe v letu 2008, ko bomo lahko med drugimi produkcijami zasledili na prestižnih Salzburških odrih novi uprizoritvi Mozartovih oper Don Giovanni in Così fan tutte pod festivalskim geslom »Ljubezen je smrt ljubezni«.

Rossana Paliaga

Priprave na jubilejni 10. FSF

Iztekel se je rok za prijavo na 10. festival slovenskega filma (FSF), ki bo od 11. do 14. oktobra potekal v Portorožu, predvsem v Avditoriju. Na razpis je prišlo 66 prijavnih - od tega 23 za igrane, 23 za dokumentarne, 3 za animirane in 17 za kratke filme. Katere slovenske stvaritve si bo mogoče ogledati na festivalu, bo mogoče izvedeti v prihodnjem tednu, je v imenu organizatorjev povedala Andreja Purger. Letošnji jubilejni FSF uvaja tudi nov programski sklop Evropski dialogi, poseben poudarek pa bo namenjen filmom z območja Alpe-Adria.

Kot je znano, je bila na predlog nadzornega sveta Filmskega sklada RS za direktorico letošnje izdaje festivala imenovana Jelka Stergel, programska vodja pa ostaja Jože Dolmark. Purgerjeva je povedala, da izbor evropskih filmov, ki se bo začel že 7. oktobra, nastaja v sodelovanju z evropskimi veleposlaništvimi in kulturnimi predstavništvi, selekcija filmov iz sosednjih držav pa v navezavi z državami, združenimi v območje Alpe-Adria. Seznam gostujočih filmov ter gostov festivala bo znan v kratkem, je še dejala.

Tesla Electric Company danes na Ohridu

Tomaž Pandur, ki s predstavami še vedno vznemirja domače in tuje občinstvo, bo drevi s svojim zadnjim projektom Tesla Electric Company gostoval na festivalu Ohridsko polejte. Predstava, ki na Pandurju lasten, nekonvencionalen način tematizira življenje velikega znanstvenika Nikole Tesle, bo v antičnem gledališču ob 21. uri. Zadnja Pandurjeva predstava je nastala v produkciji Pandur.Theaters in Gledališča Ulysses (Hrvaška) ter v sodelovanju s festivalom Mittelfest in Festivalom Ljubljana. Slovenski gledališki kritiki so pri projektu Tesla pohvalili predvsem glasbo in scenografijo. Za prvo je poskrbel duo Silence - Boris Benko poje v živo -, scenografija pa je delo ekipe Numen.

Predstava Tesla Electric Company je koncipirana tako, da je vloga Tesle pomnožena. Doslej so v predstavi nastopali Livio Badurina, Felix Stroebel, Mijo Jurišič, Branko Jordan, Primož Ekart, Rade Šerbedžija in drugi. Kostumograf je bil Sašo Radovič, avtor scenarija Darko Lukić, dramaturginja pa Livia Pandur. Teslino življenje in delo je za Pandurja »zgodba zgodb«, s katero se je ukvarjal poldrugo desetletje. Tesla je bil človek, brez katerega si ni mogoče predstavljati sodobnega življenja. Med drugim je iznašel kozmično energijo, za kar so ga proglasili za norega. Pandurjeva osnovna inspiracija je bila, kot je pred slovensko premiero pojasnil za medije, skrivnostnost Tesle, o katerem še vedno ni vse znano. (STA)

SLOVENIJA - Zaokrožen prikaz ustvarjalnosti Lojzeta Spacala ob stoletnici umetnikovega rojstva

Ob razstavah šest tematskih publikacij

Gre za pet katalogov, ki jim je dodan enako oblikovan zvezek z življenjepisom in bibliografijo - Zbrani so v komplet z naslovom Lojze Spacal - Življenje in delo

Stoletnico rojstva Lojzeta Spacala so s tematskimi razstavami počastila številna razstavišča na Krasu in Obali ter v Kranju in Ljubljani. Njihovo skupno nastopanje poleg sočasnega, doslej najboljše in najbolj celovitega prikaza Spacalove umetniške in dokumentarne zapuščine ter spletne strani HYPERLINK "http://www.spacal.net" www.spacal.net povezuje tudi komplet petih katalogov, ki jim je dodan še enako oblikovan zvezek z umetnikovim življenjepisom in bibliografijo. Celoto, shranjeno v kartonskem varovalnem etuiju z naslovom Lojze Spacal - Življenje in delo, je s sodelovanjem uredniškega odbora uredila Barbara Kalan, grafično oblikoval pa Marko Tušek. Izdale so jo galerije, ki so pripravile posamezne tematsko zaokrožene predstavitve, občini Komen in Kranj ter drugi pokrovitelji.

Življenjepis in bibliografijo sestavljajo memoarski del s spisi Draga Mirosiča Spomin na prijatelja umetnika,

Zorana Kržišnika Lojze Spacal in Metke Gombač Spacalovo družbeno in politično angažiranje; Lara Štrumej je v nadaljevanju strnila umetnikovo življenjsko pot v pomembnih letnicah in jedrnatih opisih dogodkov, bibliografijo pa je s podatki, ki segajo do leta 2000, dopolnila Tina Jazbec. Besedila - vsa so, tako kot v katalogih, prevedena v angleščino oziroma italijanščino - spremljajo dokumentarne fotografije.

Katalogi se neposredno navezujejo na posamezne razstave. V »matični« galeriji v štanjelskem gradu - in deloma tudi v cerkvi sv. Lovrenca v San Vitu ob Tilmingtonu - so na ogled Spacalove grafike, o njih pa pišeta Franko Vecchiet in Angelo Bertani. Slikam in kipom, razstavljenim v Mestni hiši in Prešernovi hiši v Kranju, je posvečen katalog z esejem Damirja Globočnika. Uvodno besedilo v katalog o Spacalovih delih na papirju, razstavljenih prav tako v Kranju, v Galeriji Prešernovih nagradencev, je prispeval dr. Lev Menaše. O mozai-

kih, tapiserijah in likovni opremi ladij, razstavljenih v Pokrajinskem muzeju in Galeriji Loža v Kopru - kjer je v Galeriji Meduza tudi prodajna razstava Spacalovih del - ter v portoroški Vili San Marco, sta besedila za katalog napisala Nives Marvin in Paolo Piccone; so-kurator teh razstav je bil umetnikov vnuk Martin Spacal, ki mu gredo zasluge za uspeh colotnega podjetja.

Peti katalog s kratkim naslovom Fotografija je po svoje najzanimivejši, govori pa o razstavi v Mednarodnem grafičnem likovnem centru v Ljubljani, ki jo je pripravila Lara Štrumej. Njeni so tudi spremni komentarji, ki med drugim opozarjajo, da sta širša pa tudi strokovna javnost za Spacalovo »fotografsko prisvajanje stvarnosti« izvedeli šele leta 2000, v zadnjih mesecih njegovega življenja. Zadnja sodba o tem področju ustvarjanja vsestranskega umetnika torej še ni mogla biti izrečena.

Iztok Ilich

WASHINGTON, TOKIO, PARIZ - Zaradi bojazni ob krizi na ameriškem trgu nepremičnin

Črn dan na svetovnih borzah

Najnižje vrednosti v zadnjih mesecih

Poziv Sarkozyja k večji transparentnosti mednarodnih trgov

WASHINGTON, TOKIO, PARIZ - Azijske borze so včeraj zaradi bojazni, da bo kriza na ameriškem trgu nepremičnin povzročila škodo mednarodnim finančnim trgov, zabeležile najnižje vrednosti indeksov v zadnjih mesecih.

Indeks Nikkei je padel za dva odstotka na 16.148,49 točke, potem ko je med trgovanjem prvič od novembra lani padel pod 16.000 točk. Hongkonški indeks najpomembnejši delnic Hang Seng je padel za 3,3 odstotka na najnižjo raven zadnjih dveh mesecev, rdeče pa so obarvane tudi evropske borze. Britanski indeks najpomembnejši delnic FTSE 100 je do zgodnjega popoldneva izgubil že skoraj 3,5 odstotka in padel na najnižjo raven zadnjih 11 mesecev, na 5894,60 točke. Francoski indeks CAC 40 je izgubil dobre tri odstotke in padel na 5271,10 točke, nemški DAX pa dobra 2,5 odstotka na 7254,51 točke.

Azijske borze so utrpeli precej večji padec indeksov kot newyorška

borza. Delniški indeks Dow Jones je sredino trgovanje končal pri 12.861,47 točke, kar je za 167,45 točke oz. 1,29 odstotka manj kot v torek. Glavni strateg Credit Suisse Šinichi Ičikava pojasnjuje, da je to posledica negotovosti glede velikosti vpliva na poslovne rezultate podjetij in gospodarstvo v azijski regiji. Celotna Azija in Evropa zdaj budno spremljata dogajanje v ZDA, je poročala ameriška tiskovna agencija AP.

Ameriške Zvezne rezerve (Fed) so v sredo ameriškemu bančnemu sistemu ponudile novo finančno injekcijo, vredno 5,2 milijarde evrov, s čimer skušajo preprečiti negativne vplive nepremičninske posojilne krize na celotno gospodarstvo. Od 9. avgusta je Fed bančnemu sistemu zagotovil že 52,7 milijarde evrov finančnih injekcij. Zaradi krize so vse glasnejša tudi ugibanja, da bo Fed znižal obrestne mere, morda že na prihodnjem sestanku 18. septembra. Tega sicer ni storil že štiri leta, a analitiki menijo, da bi se to utegnulo zgoditi, če bo

do razmere na trgu postale dovolj resne. »Živahne« razmere na trgu so prvič večji izziv za šefa Fedu Bena Bernankeja, ki je na položaju februarja lani nasledil Alana Greenspana. Japonska centralna banka je včeraj bančnim trgovom ponudila 2,5 milijarde evrov finančne injekcije, kar je že tretja finančna injekcija banke od prejšnjega petka. Kljub temu pa so delnice japonskih bank na tokijski borzi utrpeli občutne padce.

Francoski predsednik Nicolas Sarkozy je medtem skupino sedmih najbolj razvitih držav sveta G7 pozval, naj ukrepajo v smeri zagotovitve večje transparentnosti svetovnih trgov, je poročala francoska tiskovna agencija AFP. V pismu trenutno predsedujoči skupini, nemški kanclerki Angeli Merkel, je sicer zapisal, da je prepričan, da kriza na ameriškem trgu nepremičnin ne bo dolgočasno vplivala na gospodarsko rast. Kljub temu pa meni, da je za sprejem ustreznih ukrepov treba zagotoviti transparentnost mednarodnih trgov. (STA)

Nobena svetovna borza se včeraj ni izognila občutnemu padcu

ANSA

LIMA - V noči na četrtek več sunkov, od kateri je bil najmočnejši 7,9 stopnje po Richterjevi lestvici

V hudem potresu doslej skoraj štiristo mrtvih, preko tisoč ranjenih in veliko razdejanje

LIMA - V enem najhujših potresov v Peruju, ki je v noči na četrtek prizadel njegovo južno obalo, je po najnovejših podatkih umrlo najmanj 387 ljudi, 1050 pa je ranjenih. Število žrtev potresa jakosti 7,9 stopnje po Richterjevi lestvici, ki je imel žarišče kakih 145 kilometrov jugovzhodno od prestolnice Lima, bo po vsej verjetnosti še naraslo, kajti še vedno so na delu reševalne skupine, da bi izpod ruševin odkopali mnoge žrtve.

Reševalci so včeraj iskali preživele, medtem ko v državi veljajo izredne razmere. Ob tragični naravni nesreči je sožalje perujski vladi že izrazil tudi slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel. Kot navajajo ameriški seizmologi, je potres z močjo 7,9 stopnje po Richterjevi lestvici, ki je trajal okoli dve minuti, med več deset tisoč ljudmi, tudi v Limi, izzval paniko in mnogi so ob prvih potresnih sunkih zbežali na ulice. Po potresu je del južne obale, med njimi mesta Ica, Pisco in Chincha, ostal v ruševinah, brez vode, elektrike in telekomunikacij.

Po podatkih perujskih oblasti je potres dosegel moč 7,7 po Richterjevi lestvici. Obalo je stresel v sredo ob 18.41 po krajevnem času (včeraj ob 1.41 po srednjeevropskem času), čutili so ga po vsej državi, poleg tega pa tudi v sosednjem Ekvadorju. Po prvem potresu je približno uro in dvajset minut kasneje sledil še šibkejši potres z močjo 5,9 po Richterjevi lestvici, sledilo pa je še nekaj popotresnih sunkov. Ob potresu so v enajstih latinskoameriških državah, med drugim v Čilu, Ekvadorju, Panami, Gvatemali in Hondurasu, objavili opozorilo pred tsunami, tako da so ponekod že pričeli z evakuacijami obalnih območij, vendar je Tihooceanski center za opozorila pred tsunami opozorilo kasneje preklical.

Perujska vlada je razglasila izredne razmere in na prizadeto območje poslala vojske, reševalce, medicinsko pomoč, zdravnike in ostalo medicinsko osebje. Pomoč so že obljubili Španija, Francija in Ekvador, Bolivija pa je že tudi poslala 12 ton pomoči. Perujski predsednik Alan Garcia je kljub velikemu številu žrtev menil, da jih glede na silovitost potresa ni veliko. Ob tem je dodal, da »so nekatera območja vseeno hudo prizadeta«, in napovedal temeljit pregled vseh šol po državi. Leta 1970 je podoben potres v Peruju zahteval kar 70.000 življenj. (STA)

Po napovedih bo število mrtvih in ranjenih v potresu verjetno še naraslo, na tisoče prebivalcev pa je ostalo brez strehe nad glavo

ANSA

BRUSELJ - Po umiku nevarnih igračk iz prodaje

Poziv Evropske komisije k nadzoru in odgovornemu ravnanju

BRUSELJ - Evropska komisija je VČERAJ po poročanju francoske tiskovne agencije AFP proizvajalce igračk ter nacionalne oblasti pozvala h krepitvi sodelovanja in k večji budnosti, potem ko se je ameriški proizvajalec igračk Mattel v torek odločil za umik nekaterih igračk, katerih proizvodnja je podjetje preselilo na Kitajsko. Družba Mattel se je odločila za umik ene od igračk blagovne znamke »cars«, in sicer avtomobilčka »sarge« zaradi prevelike vsebnosti svina. Obenem je Mattel razširil seznam odpoklicanih igračk zaradi neustrezno vstavljenih magnetov, ki ga je objavil novembra lani. Med na seznam dodanimi igračkami so nekateri modeli igračk »polly pocket«, »doggie day care« ter »batman« in ena od različic barbike. Vsega skupaj je Mattel s polic po svetu umaknil 18 milijonov proizvodov.

Evropska komisija je potrdila, da je Mattel nevarne igračke s polic v Evropi in po svetu umaknil prostovoljno. Evropska komisarka za potrošnike Meglena

Kuneva je izrazila zadovoljstvo, da je proizvajalec nevarnost, ki jo predstavljajo igračke, zaznal z lastnim notranjim nadzorom in da je na podlagi ugotovitev ravnal odgovorno. Kuneva je dodala, da je »sodelovanje med proizvajalci in pristojnimi organi ključno za zagotavljanje varnosti proizvodov in da je potrebna večja budnost z obeh strani, da bi se uresničevala politika, po kateri na tem področju niso sprejemljivi nikakršni kompromisi«. Glede umaknjenih igračk je komisija v izjavi za javnost sporočila, da neustrezno pričvrščeni oz. vstavljeni magneti v igračkah lahko pomenijo resno nevarnost za zdravje otrok. Magnetne, ki izpadejo iz igračk oz. se od njih odlepijo, lahko namreč otroci pogoltnejo, vdihnejo ali si jih vstavijo v nos in ušesa.

»Če otroci pogoltnejo več kot en magnet, se magneti med seboj lahko v prebavnem traktu privlačijo in povzročijo luknje v črevesju, razne okužbe ter prebavne zastoje. Vnos magnetov v pljuča terja takojšnjo operacijo, v nosu in uše-

sih pa lahko povzročijo vnetje, predvsem pa jih je težko odstraniti.« je sporočila komisija in poudarila, da je »glede na dejstvo, da je bila večina proizvodov že prodanih, trenutno zelo pomembno ustrezno informiranje potrošnikov«. Komisija ima sedaj nalogo zagotoviti, da sporočilo o nevarnosti nekaterih proizvodov pride do vseh članic Evropske unije, ki imajo »dolžnost, da izvajajo korektivne ukrepe, če niso sprejeti ustrezni prostovoljni koraki s strani podjetij«, so še sporočili iz Bruslja.

Odločitev Mattela je le zadnja v dolgi vrsti preplahov glede varnosti na Kitajskem proizvedenih izdelkov, ki so povzročili nezadovoljstvo tako v EU kot v ZDA. Komisarka Kuneva je zato Kitajsko med njenim obiskom v državi konec junija pozvala k okrepljenim prizadevanjem za izboljšanje nadzora trga, s čimer bi preprečila, da bi se potrošnikom nevarni izdelki pojavili na evropskem trgu, obenem pa bi se izboljšal njen ugled izvoznika. (STA)

ATENE

Obširen požar v predmestju

ATENE - V bližini grškega glavnega mesta je včeraj izbruhnil obširen požar. Zaradi nevarnosti ognjenih zubljev so gasilci evakuirali bližnje hiše in dve zdravstveni kliniki, med gašenjem požara pa je bil ranjen gasilec, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Pri gašenju požara sodeluje okoli 300 gasilcev ob pomoči devetih letal in prav toliko helikopterjev, vključno z na novo dostavljenimi ruskimi helikopterji, ki lahko prevažajo 12 ton vode.

Zaradi požara severno od Aten so sicer iz tamkajšnjih hiš morali evakuirati prebivalstvo ter 130 pacientov klinike okoli 20 kilometrov iz središča mesta. Poleg tega so izselili tudi 21 ljudi bližnjega zdravstvenega centra. Do večernih ur je gasilec uspešno požar delno omejiti, ne pa tudi povsem obvladati. (STA)

INEOS - Gherghetta napoveduje posredovanje pri ministru Bersaniju

Protestnikom poziv, naj sestopijo s strehe silosa

Odkrili dokumente o financiranju za izgradnjo novih obratov na Sardiniji

»Stopite s strehe silosa, nato pa se skupaj odpravimo v Rim k ministru Bersaniju, tako da bo vsa Italija izvedela za škodo, povzročeno od podjetnikov, ki zasledujejo le zaslužek.« S temi besedami je včeraj predsednik pokrajine Enrico Gherghetta nagovoril protestnike, ki od prvega avgusta vztrajajo na strehi silosa tržiške tovarne Ineos. Pet izčrpanih delavcev je moralo po pregledu zdravstvenega osebja že zapustiti »tabor« na vrhu tovarne, zato pa je Gherghetta pozval še ostale, naj zaključijo s protestom. Predsednik pokrajine je ob tem predlagal, naj se v središču mesta odpre urad, v katerem bi delavci skupaj s pokrajinskimi uslužbenci nadzorovali spoštovanje dogovora o dopolnilni blagajni.

Po Gherghettovih besedah bo dopolnilna blagajna stala družbo Ineos 3.200.000 evrov, odškodnine za neprejeta sporočila o odpustitvi pa veljajo le še dodatnih 200.000 evrov. »Zahteve delavcev po plačilu odškodnine so povsem upravičene, konec koncev pa ne gre za bajno vsoto,« je menil Gherghetta in pozval goriške industrije, naj tudi sami podprejo zahteve delavcev. Med tem je včeraj viceprefekt Rita Ilda Riccio sprejela žene in partnerke protestnikov ter tudi sama pozvala delavce, naj stopijo s silosa. Ricciova se bo v ponedeljek srečala s predstavniki družbe Ineos.

Odbor, ki združuje družinske člane delavcev Ineos, je med tem po temeljitem iskanju našel več dokumentov, ki dokazujejo, da naj bi družba Ineos res prejela finančni prispevek za odprtje tovarne na Sardiniji. Na spletni strani poslanske zbornice je med drugim objavljen dokument (www.camera.it/_dati/leg15/lavori/bollet/200707/0724/html/10/allegato.htm#167n1), iz katerega izhaja, da so hčerinski družbi Ineos Vinyls namenili 18,4 milijonov evrov prispevka, s katerimi naj bi prevzela in prequalificirala kemijska obrata v krajih Porto Torres in Assemini. Po besedah članov odbora namerava Ineos v sardinskih obratih več kot podvojiti proizvodnjo in zaposliti novih 147 delavcev. Deželna Sardinija, državna vlada, sindikalne organizacije in kemijske družbe so se že leta 2003 dogovorile za oživitvev kemijske industrije v krajih Porto Torres, Assemini in Ottana, maja letos pa so dogovor potrdile. Za prequalifikacijo obratov bo tako potrebnih 300 milijonov evrov, od katerih jih bo kar 100 zagotovila sardinska deželna vlada. Za tovarni v krajih Porto Torres in Assemini je družba Ineos Vinyls pripravila načrt, ki je vreden 54 milijonov evrov in za realizacijo katerega ji je medministrski odbor CIPE zagotovil 18 milijonov evrov prispevka.

Gherghetta (zgoraj) in delavci tržiškega Ineos pred vhodom v tovarno (desno)

BUMBACA

KROMBERK - Kongres restavratorjev Goriški muzej prehitel Newyorčane

Goriški muzej iz Kromberka pri Novi Gorici se pospešeno pripravlja na dogodek svetovnega pomena za ohranjanje kulturne dediščine. Konec prihodnjega tedna bo namreč gostil Svetovni kongres restavratorjev stekla in keramike ICOM-CC, ki naj bi se ga udeležilo približno 80 največjih strokovnjakov v svetovnem merilu s tega področja.

Organizatorji udeležencem pripravljajo vrsto obkongsresnih dejavnosti – od različnih predavanj do izletov v Murano, Ljubljano, Celje in na Ptuj. Pomen dogodka za Novo Gorico pojasnjuje že dejstvo, da sta se za organizacijo potegovala Goriški muzej in sloviti Metropolitan Museum of Art iz New Yorka, mednarodni

muzejski svet pa se je odločil za Goriško. Ob kongresu bodo v Vili Bartolomei v Solkanu postavili tudi razstavo o pivskih posodah skozi čas, kjer bodo na ogled postavljeni eksponati različnih slovenskih muzejev. Med drugim bodo v vili, ki sicer še čaka na odobritev začetka obnovitvenih in dograditvenih del, s katerim naj bi uredili tudi okolico, kjer zdaj domujejo zapori, na ogled situle, etruščanski in rimljanski vrči, starogrški kelih, beneški kozarci in številne različne majolike. Kot je potrdila koordinatorica kongresa, Jana Šubic Prisljan, se bodo restavratorji z vsega sveta v Novi Gorici zadrževali od 27. do 30. avgusta. (pmt)

RONKE - Nesreča Z avtom v javor

Z avtomobilom so trčili v javor ob cesti, hujših telesnih poškodb pa niso utrpeli. V sredo se je na ulici XXIV Maggio v Ronkah pripetila prometna nesreča, v kateri je avto, na katerem se je peljala družina s Kosova, iz nepojasnjenih razlogov zavozila s cestišča in zadela drevo. Za volanom je sedel oče, ob njem pa sta se peljala žena in dveletni sinček. Ob 16.30 se je družina vozila po ulici XXIV maggio v smeri proti Tržiču, nenadoma pa je možki izgubil nadzor nad vozilom in zadel drevo ob cestišču. Na kraju so posredovali gasilci in rešilna služba 118, ki je družino odpeljala v tržiško bolnišnico. Njihovo zdravstveno stanje naj ne bi bilo zaskrbljujoče.

NOVA GORICA - Hit načrtuje več predstavitev Septembra okrog mize o megazabavišču

Družba Hit v teh dneh nadaljuje s pripravo podlag za izvedbo projekta turistično-zabavišnega centra na Goriškem. Septembra bo na podlagi dogovora z županom mestne občine Nova Gorica Mirkom Brulcem v mestnem svetu pripravil obširno predstavitev projekta in njegovih učinkov, prav tako pa bodo priredili javne okrogle mize na temo prikaza celovitih učinkov projekta. Razumevanje vsebine projekta je ključnega pomena za transparentno in realno oceno vseh razvojnih učinkov, ob tem poudarjajo v Hitu. Družba Hit se ne strinja z mnenji »nekaterih predstavnikov civilne družbe, ki neargumentirano in brez strokovnih podlag podajajo ocene o učinkih projekta«, saj te temeljijo na nepoznavanju podrobnosti in dejanskih vsebin ter zasnove načrtovanega turističnega centra, so prepričani v Hitu. »Hit spoštuje mnenja in stališča posameznih civilnih skupin, ostro pa zavrača vsa namigovanja o domnevni nepoštenosti

ti in spornosti njene dejavnosti,« so sporočili iz družbe.

Hit zatrjuje, da si v pogovorih z ameriško družbo Harrah's Entertainment prizadeva, da bo turistični center nadgradnja in dopolnilo obstoječe igralniško-zabavišne ponudbe v Novi Gorici in okolici ter vsebinska zaokrožitev širše goriške turistične destinacije. Nov center naj bi res vseboval tudi igralniško-zabavišni del, vendar naj bi večino novih turističnih kapacitet predstavljali hoteli najvišjega ranga, wellness in vodno-sprostitvene površine, športno-rekreacijske površine, kongresno-prireditveni center ter restavracije in drugi gostinski objekti, so poudarili.

Ker natančna lokacija centra še ni znana, je nemogoče pojasniti vse podrobnosti, ki so povezane z umeščanjem projekta v prostor, vsekakor pa bo imela pri tem glavno besedo lokalna skupnost, brez katere izvedba ne bo mogoča, so še razložili iz družbe Hit.

MARINA JULIA - Onesnaženost morske vode

Prepovedi kopanja še ni mogoče preklicati

Rezultat zadnjih analiz morskih voda v Marini Juliji, ki jih je deželna agencija ARPA izvedla v prejšnjih dneh, je ponovno negativna. Količina fekalnih bakterij je namreč znova preseгла dovoljeno vrednost: analize kažejo, da je le-teh 750 na 100 mililitrov vode, medtem ko je najvišja dovoljena vrednost 100 na 100 mililitrov vode. Za tržiške upravitelje, lastnike lokalov in trgovce Marine Julie je to hud udarec, saj pomeni, da prepovedi kopanja zaenkrat ne bo mogoče preklicati.

Rezultati analiz, ki so jih izvedenci naredili pred enim tednom, so bili spodbudni. Količina fekalnih bakterij je bila namreč zelo nizka. Županovo odredbo o prepovedi kopanja pa je mogoče ukiniti le v primeru, da so izvidi dvakrat zaporedoma pozitivni, kar se žal ni zgodilo. Medtem ostajajo vzroki nenaadnega povečanja onesnaženosti prava skrivnost, saj bi moralo biti morje v Marini Juliji po podatkih agencije ARPA primerno za kopanje. »Občinska uprava je že aprila opozorila agencijo ARPA, naj ugotovi vzroke tega nepredvidljivega pojava,« je povedal odbornik za okolje Paolo Frittitta in dodal:

»Dokler ne dobimo odgovora in določimo ustrezen ukrep pa nam žal ne preostaja drugega, kot da nadzorujemo območje in informiramo občane.« Občinski svetnik Severne Lige Federico Razzini je medtem napovedal, da bo o vzrokih nenavadnih vzponov onesnaženosti morskih voda v Marini Juliji telka beseda na prihodnjem občinskem svetu.

Z ribiško palico se je branil pred roparjema

Zaključil je z ribolovom in začel spravljal opremo, ko sta se mu približala dva moška in mu ukazala, naj jima izroči denarnico. 21-letni ribič M.G. se pri tem ni prestrašil, urno prijel za ribiško palico in za jekleni podstavek ter z njima postavil v beg roparja, ki sta držala v rokah jekleno palico. Dogodek se je pripetil v torek ob 23.30 ob kanalu Brancolo v bližini bara Kuku, kamor se je 21-letni Tržičan redno opravlja na ribolov. Po njegovih besedah sta se mu roparja približala na tri metre razdalje, tako da je opazil, da sta bila temnih las in kože, stara pa približno 40 let. Mladi ribič je takoj po neprijetnem srečanju skušal klicati 113, vendar je bil njegov mobilni telefon brez baterije. Nemudoma se je odpravil v Tržič, med potjo pa je srečal izvidnico letetečega oddelka in policistom povedal svoje doživljaje. Agenta sta mu svetovala, naj dogodek prijavi, to pa je mladenič storil v sredo dopoldne. Po njegovih besedah sta pobegla roparja govorila s tujim naglasom, zato pa preiskovalci sumijo, da gre za priseljenca.

Ela Weber, Eva Henger in Albano Carrisi v Tržiču

Ela Weber, Eva Henger, Albano Carrisi, skupina Zero Assoluto in pevec Bobby Solo bodo v soboto, 25. avgusta, obiskali trg republike v Tržiču, kjer bo potekala prireditve Festival show v prireditvi radijskih postaj Radio Birikina in Radio Bella&Monella. Glasbeni dogodek, ki se bo začel ob 21. uri, je vključen v program poletne manifestacije Monfalconestate 2007, zanj pa se je zavzelo tržiško združenje Pro Loco. Večer bo vodila Ela Weber, ob njej pa bodo na oder stopile mnoge osebnosti sveta televizije in glasbe. Pobuda Festival show poteka letos že osmič, prirejajo pa jo na najlepših trgih mest v deželah Veneto, Emilia Romagna in v Furlaniji-Juljski krajini.

Trgatev tudi v Goriških Brdih

Med tem ko je v Števerjanu in na Oslavju trgatev že v polnem teku, so včeraj začeli obirati prve sorte tudi v Goriških Brdih, v Kmetijski zadrugi Vipava pa bodo z odkupom grozdja pričeli v ponedeljek, 20. avgusta. Meritve, ki jih opravljajo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica, kažejo, da bodo po 20. avgustu trgali že po vsej Primorski razen na Krasu, kjer je trgatev poznejša kot v ostalih predelih. Na Vipavskem, v Brdih in v Slovenski Istri so strokovnjaki grozdje vzorčili že dvakrat in ugotovili, da so sladkorne stopnje enake lanskim, vendar tri tedne pozneje. Jagodna masa je večja od lanske, na Vipavskem zato računajo do 30 odstotkov večji pridelek. Kjer so količine manjše, torej v manjših vinogradih, bo trgatev prej kot drugje. Vsak vinogradnik bo sam ocenil, kdaj naj s trgatvijo začne. Direktor Kmetijske zadruge Vipava Branko Tomažič meni, da bi največje težave v tem trenutku pomenilo gnitje grozdja. Letošnje leto so imeli kmetje s trto kar nekaj težav. Faza dozorevanja je prišla predčasno, takrat pa je trto prizadel močen ožig. V zadrugi pričakujejo, da bodo odkupili okrog 780 vagonov grozdja. Trgatev bodo skušali tako zaradi vinogradnikov kot zaradi predelave razširiti, vendar se Tomažič boji, da bo potrebno vse zelo hitro pobrati. (sj)

Vino in Piranesijeve grafike

V palači Attems-Petzenstein bo danes ob 18. uri že drugi potekala pobuda »Aperitivi d'autores«, v okviru katere se bo mogoče udeležiti brezplačnega vodenega ogleda razstave Piranesi: vaze, svečniki, sarkofagi, svetila in antična okrasila. Po ogledu je predvidena pokašnja vin, ki jo prireja združenje Movimento Turismo del vino iz Furlanije-Juljske krajine. Razstava slavne grafika bo na ogled do 15. septembra.

GORICA - Ob velikem šmarnu se mesto ni povsem izpraznilo

Sončno vreme zvabilo turiste k morju

V goriških hotelih ni bilo veliko nočitev - Večina muzejev odprta

Veliki šmaren so nekateri izkoristili za ogled goriškega gradu

BUMBACA

Gorica se ob velikem šmarnu ni docela izpraznila, bolj kot turiste pa je bilo v redkih odprtih lokalih mestnega središča videti Goričane, ki avgustovske dni preživljajo doma. »Imeli smo precej gostov, predvsem domačinov. Danes je veliki šmaren pač drugačen kot v nekoč, saj ostajajo mnogi doma,« so povedali lastniki bara Bellini, ki je bil v sredo z barom Matroquadro edina odprta kavana na korzu Italija.

Če se je velika večina upraviteljev goriških barov odločila, da si v tem tednu privoščijo nekaj dni počitka, so bile picerije mestnega središča v glavnem odprte in množično obiskane. Manj je bilo odprtih restavracij, kar ni navdušilo lastnikov goriških hotelov. »Mnogi gostinski lokali so bili zaprti. Ostali so imeli veliko dela in osebje ni odgovarjalo na telefon. Naše goste smo morali zato usmeriti v picerije,« so povedali v hotelu Entourage. Po številu rezerviranih sob v nekaterih goriških hotelih in dejstvu, da so bili nekateri izmed teh zaprti, je razvidno, da si Gorica še s težavo naadeva vzdevek »turističnega mesta«. »Prisotnost gostov je odvisna tudi od vremena. Ker je bilo v sredo sončno, se je večina odločila za Gradež. Med tistimi, ki so prenočili pri nas, je bilo le malo "pravih" turistov. Nekateri so prišli obiskati sorodnike, drugi pa

igralnice čez mejo,« so povedali na recepciji hotela Transalpina. »Pri nas je bilo bistveno manj gostov kot lani. Imeli smo jih 25, med katerimi je bila približno polovica tujcev,« so zabeležili pri hotelu Internazionale.

Veliki šmaren pa je marsikdo izkoristil za ogled razstave. Ponudbo Pokrajinskih muzejev si je v sredo ogledalo 68 obiskovalcev. Polovica je v grajskem naselju obiskala muzej prve svetovne vojne in ostale zbirke, ostali pa so se odločili za palačo Attens, kjer je na ogled razstava Piranesi: vaze, svečniki, sarkofagi, svetila in antična okrasila. Skupine turistov so obiskale tudi grad, kjer so si poleg stalnih razstav in dvorca lahko ogledali razstavo »Passaggi« v organizaciji društva Prologo, palača Cornonini - Cronberg pa je bila zaprta.

Sončen dan je več Goričanov izkoristilo za skok v goriški bazen, zvečer pa je množico privabila šagra v Podturnu, ki se je uspešno zaključila včeraj z glasbo in tombolo. Včeraj je bila v Podturnu na sporedu podelitev tradicionalnega priznanja »Mattone su mattone«, ki ga je župnik Ruggero Dipiazza ob prisotnosti župana Ettoreja Romolija izročil Ferrucci Franchiju, dolgoletnemu uslužbencu bančnega zavoda Banca d'Italia. (Ale)

Slovenska lepota na prazniku v Jasihu

Mariborska lepota Tjaša Vezjak bo predstavljala srednjeevropsko lepoto na tradicionalnem Prazniku narodov srednje Evrope, ki bo potekal od danes do nedelje, 19. avgusta, v Krminu in Jasihu. Obeleževanje 159. obletnice rojstva avstroogrškega cesarja Franca Jožefa se bo začelo danes ob 18. uri s spominsko slovesnostjo na pokopališču v Bračanu, kjer se bodo spomnili vseh žrtev evropskih bratomornih vojn. Ob 19. uri se bo dogajanje preselilo v Jasih, kjer bo koncert godbe iz Dobrovega in madžarske skupine Tulipant. Sledil bo ples z ansambлом Souvenir. V Jasihu se bo praznik nadaljeval tudi jutri z začetkom ob 18.30, osrednji del dogajanja z mimohodom folklornih skupin po Krminu in z nagovori predstavnikov gostujočih delegacij pa bo v nedeljo, 19. avgusta.

GRADIŠČE - Več tisoč obiskovalcev na 41. ptičjem sejmu

Praznik žvrgolenja

Ob kanarčkih in papigah si je bilo mogoče ogledati in kupiti tudi kokoši, gosi, zajce in druge domače živali

Mnogi so se iz Gradišča vrnili domov s kanarčkom ali papigo

BUMBACA

Kljub vročini so na veliki šmaren na 41. ptičjem sejmu v Gradišču našli nekaj tisoč obiskovalcev, ki so si prišli ogledat in kupiti v glavnem kanarčke in papige, ob tem pa tudi kokoši, zajce, gosi in druge domače živali. Med obiskovalci je bilo veliko domačinov in prebivalcev

sosejnih vasi, sicer pa je bilo med sprehodom po sejmu mogoče slišati ob furlanščini tudi slovenski jezik. Poleg stojnic sedemdesetih razstavljavcev, ki so prodajali tudi opremo za nego domačih živali, razne vrste rastlin, knjige in lovška oblačila, je bilo posebno zanimivo tekmo-

vanje v spretnosti, ki se ga je s svojimi pasjimi ljubljenci udeležilo več kot sto tekmovalcev. Med le-temi jih je bilo kar nekaj iz Postojne, Kamnika in drugih krajev Slovenije, s svojim psom pa se je tekmovanja med drugim udeležil tudi bivši kotalkarski šampion Samo Kokorovec.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 0481-531972.**DEŽURNA LEKARNA V TRZIU**
OBČINSKA 1, ul. Aquileia 53, tel. 0481-482787.

Kino

GORICA

KINEMAX: zaprto.**CORSO:** zaprto.**PRI SKUPNOSTI ARCOBALENO** 21.00
»Flags of our fathers«.

TRZIU

KINEMAX Dvorana 1: 20.10 - 22.10
»Disturbia«.

Dvorana 2: 20.15 - 22.15 »Alla deriva«.

Dvorana 3: 19.50 - 20.10 »Harry Potter e l'Ordine della Fenice«.

Dvorana 4: 20.15 - 22.20 »Fast Food Nation«.

Dvorana 5: 20.00 - 22.20 »La duchessa di Langeais«.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO ŠOL CANKAR - VEGA - ZOIS sporoča, da se bo pouk za dijake treh šol pričel v ponedeljek, 10. septembra, (razen 3., 4. in 5. razreda Cankar, ki pričnejo delovno prakso 3. septembra). Koledar za šolsko leto 2007/08 je izobešen na oglasni deski šole; objavljen je tudi na spletni strani šole www.potep.org.**SEJA UČITELJSKEGA IN VZGOJITELJSKEGA ZBORA** goriškega didaktičnega ravnateljstva bo iz organizacijskih vzrokov v soboto, 1. septembra, ob 8.30 na sedežu ravnateljstva.**URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE** obvešča, da bo podeljevanje letnih suplenc za učno osebje slovenskih šol vseh vrst in stopenj v ponedeljek, 27. avgusta, ob 9. uri v prostorih DIZ Trubar-Gregorčič. Razpoložljiva mesta bodo objavljena 24 ur prej na oglasni deski omenjene šole ter Pokrajinskega šolskega urada v Gorici.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško prireja v sodelovanju z agencijo Globtour iz Ljubljane od 17. oktobra dalje petdnevni izlet v Mostar, Medžugorje, Makarsko, Dubrovnik in v dolino Neretve »po mandarine« ter vrnitev skozi Split. Vpisovanje in informacije pri poverjenikih do 25. avgusta na tel. 0481-390688 (Saverij), 0481-21361 (Ema), 0481-882302 (Veronika), 0481-78061 (Ana K.).**KRUT** prireja skupinsko bivanje v Šmarjskih toplicah in v Dobrni od 26. avgusta do 4. septembra; informacije in vpisovanje na sedežu krožja »korzo Verdi 51 int. v Gorici, tel. 0481-530927.**PD VRH SV. MIHAELA** organizira celodnevni pevski in družabni izlet v Škofjo Loko po Tavčarjevih poteh v ponedeljek, 27. avgusta; informacije na tel. 333-1706760 (Nerina) do 22. avgusta.**PD ŠTANDREŽ** prireja od 6. do 9. septembra štiridnevni avtobusni izlet v Novi Sad, Beograd in Šumadijo; informacije in vpisovanje na tel. 0481-20678 (Božo). Ker je potreben potni list, organizatorji izleta pozivajo interesente naj pohitijo s prijavo.**UPOKOJENCI DOBERDOB** obveščajo udeležence enodnevnega izleta na Goli otok, ki bo v soboto, 1. septembra, da bo odhod avtobusa ob 5.40 iz Gabrij, s postanki ob 5.50 na Poljanah, ob 6. uri v Doberdobu, ob 6.10 v Jamljah in ob 6.20 v Štivanu; obnem jih naprošajo, naj do 25. avgusta poravnajo stroške za izlet v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398) ali pri Milošu (tel. 0481-78121).

Čestitke

Včeraj na hišni številki 1, v Sovodnjah ob Soči srečen dan, saj bo ljubljene IGORJA srečal Abraham. Ker se to le enkrat v življenju zgodi, mu vsi njegovi, Katja Štefan Dimitri in Max ter vsi, ki ga imajo radi želijo veliko zdravja in skupnih srečnih dni.

Danes bo v Vasi v Sovodnjah na št. 48 velika fešta, saj je Slavko dopolnil 70 let. Vse najboljše, veliko zdravja, kolesarjenja in družinske sreče mu želijo vsi domači.

Obvestila

ANAGRAFSKI IN DAVČNI URAD TER TAJNIŠTVO OBČINE DOBERDOB bodo v mesecu avgustu v popoldanskih urah zaprti.**DRŽAVNA KNJIŽNICA** v ulici Mamelji v Gorici bo zaprta do 25. avgusta. V tem času bo možno le vračanje knjig med 9.30 in 12.30.**DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV** za Goriško vabi svoje člane na tradicionalno srečanje Društev upokojencev Primorske, ki bo v soboto, 25. avgusta, pri starem gradu v Vipolzah v Goriških Brdih od 10. ure dalje. Prevoz z lastnimi sredstvi. Obvezna prijava do 20. avgusta na tel. 0481-390688.**KNJIŽNICA FEIGEL** bo zaprta za dopust do 24. avgusta. Od 27. avgusta do 14. septembra bo odprta po poletnem urniku vsak dan razen sobote od 8. do 16. ure.**OVER NIGHT** - Goriška pokrajina nudi vsako soboto brezplačni avtobusni prevoz do zabavišč in nočnih lokalov. Odhod avtobusov: Gorica - Rdeča hiša 21.50, Travnik 21.55; Trzic - ul. Pocar 22.10, 22.20, 23.10, 23.15, ul. Valentinis-Gaslini 22.20, 22.30, 23.20, 23.25; Sesljan - morje 22.35, 22.45, 23.35, 23.40. Vrnitve: Sesljan - morje 1.10, 2.10, 3.10, 4.10; Trzic - ul. Valentinis-Gaslini 1.25, 2.25, 3.25, 4.25, ul. Pocar 1.35, 2.35, 3.35, 4.35; Gorica - Travnik 3.00, 5.00, Rdeča hiša 3.05, 5.05; informacije na spletni strani www.aptgorizia.it ali na tel. 800-955957.**POKRAJINSKI ARHIV IN POKRAJINSKA KNJIŽNICA** bosta zaprti do 29. avgusta.**SEDEŽ DRUŠTVA SLOVENSkih UPOKOJENCEV** za Goriško na Korzu Verdi 51/int. v Gorici bo v mesecu avgustu zaprt.**SKD HRST** prireja predvajanje risanke za otroke sinhronizirano v slovenskem jeziku v četrtek, 23. avgusta, ob 20.45 na dvorišču pred župnijsko dvorano v Doberdobu.**URADI MLADINSKEGA DOMA** bodo zaprti do petka, 31. avgusta. Informacije lahko dobite na tel. 0481-536455 v jutranjih urah. V ponedeljek, 3. septembra, se bo dejavnost pričela ob 8.30 s pripravo petošolcev na vstop v srednjo šolo.**URADI ZSKD** bodo še danes zaprti. **URADI GLASBENE MATICE GORICA** bodo zaprti do 17. avgusta. Od 20. avgusta bo tajništvo odprto od 10. do 12. ure za vpisovanja ter za prijave na poletno delavnico, ki bo v Doberdobu od 27. do 31. avgusta; informacije na tel. št. 0481-531508 od 10. do 12. ure.

Prireditve

»MONFALCONE ESTATE« v organizaciji občine Trzic: od petka, 24. avgusta, do sobote, 1. septembra, (Lisert) v organizaciji združenja »Scimmie Bisiache« 6. izvedba razstavnih postavitev »Scimmie in gabbia - L'alluce opponibile«; v soboto, 25. avgusta, ob 21. uri (trg Republike) glasbena prireditve radia Birikina in radia Bella & monella. Večer bo vodila Ela Weber.**PLESNO POLETJE V ŠEMPETRU PRI GORICI** bo med 19. in 25. avgustom s plesnimi delavnicami in plesnimi predstavami: 19. avgusta ob 21.15 pred dvorcem Coronini v Šempetru; 22. avgusta, ob 21.30 na vrtu HIT restavracij Mark v Šempetru; 24. avgusta, ob 21.15 pred dvorcem Coronini v Šempetru; 25. avgusta ob 19.30 v veliki telovadnici OŠ Ivana Roba v Šempetru.**V VILI CODELLI** v Mošu je v teku prireditve Glasbeni večeri v vili Codelli: drevi ob 21. uri nastop dua Benjamin Bernstein (viola) in Natalya Morozova (klavir). Izvajala bosta skladbe Antona Rubinstejna, Benjamina Brittena in Johannes Brahmsa; v soboto, 18. avgusta, ob 21. uri komična opera Gaetana Donizettija »Don Pasquale«; v nedeljo, 19. avgusta, ob 21. uri klavirski večer z Maiom Glouchkovo in Luco Trabuccom z naslovom Simfonični klavir. Vstop prost.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Liliana Favretto vd. Tridente iz bolnišnice sv. Justa v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče.**DANES V PODGORI:** 10.00, Luciano Cerv (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in v Videm za upepelitev.

NOGOMET - V 1. krogu italijanskega pokala

Triestina z golom Allegrettija presenetila favorizirano Mantovo

Triestina se je izkazala predvsem na sredini igrišča - Poletni nakupi so zapustili dober vtis

Triestina - Mantova 1:0 (0:0)
STRELEC: Allegretti v 72. min.
TRIESTINA: Rossi, Milani, Kyriazis, Mezzano, Pesaresi, Gorgone, Allegretti, Piangerelli (od 85. Lima), Sedivec (od 79. Rossetti), Graffiedi, Sgrigna (od 63. Testini).

MANTOVA: Handanović, Sacchetti, Notari, Cristante, Balestri, Tarana (od 67. Lucenti), Grauso, Spinale (od 76. Mondini), Caridi (od 76. Altinier), Godeas, Noselli.

SODNIK: Tommasi (Bassano del Grappa).

Triestina je novo sezono začela tako kot je končala prejšnjo: z golom kapetana Allegrettija po prostem strelu. V Piacenzi je gol veljal obstanek, v tekmi proti Mantovi pa »samo« napredovanje v 2. krog državnega pokala, v katerem Triestino že jutri čaka gostovanje v Bologni.

Zmaga proti enemu od domnevnih favoritov za prestop v A ligo je seveda dobrodošla in krepi samozavest, ne sme pa zavajati. Izenačen dvoboj bi se bil namreč lahko končal tudi z zmago gostov. Obe moštvi sta si priigrali več dobrih priložnosti, Mantovine pa so bile nekoliko čistejše, bolj sad kolektivne igre. Obramba gostov je bila solidnejša, Tržačani pa so z »razdiralcema« igre Piangerellijem in Gorgonejem ter »play-makerjem« Allegrettijem več pokazali na sredini igrišča. Koncept Maranove igre (4-3-3) predvideva srednjega napadalca, ki pa ga Triestina nima. Graffiedi se je sicer trudil, zadrževal žogo, ustvarjal prostor, ni pa dovolj hiter in spreten, zato ni nevaren, ni dovolj visok, zato je z glavo neučinkovit. Pravo nasprotje Godeasa, ki so ga primitivci na stranski tribuni Rocca nehalno izžvižgali, je pa sam ustvaril mnoge priložnosti za Mantovo, zadel vratnico, si priboril enajstmetrovko (in pri tem izsilil izključitev Kyriazisa), ki jo je Lucenti 5 minut pred koncem, s strelom mimo desne vratnice, nespretno zastreljal, s tem pa preprečil, da bi se dvoboj s podaljški zavlekel pozno v noč. Da se mora napadalec Dino Fava iz Trevisa vrniti v Trst se zdi skoraj nujno, sicer bodo z napadom tudi letos najbrž težave ali pa bo

Na startu v pokalnem tekmovanju je Triestina vzela skalp enemu od favoritov za napredovanje v A ligo

KROMA

treba igrati drugače. Po drugi strani pa je res, da sta novinca Sgrigna in Šedivec dobra igralca, treba pa ju je boljše izkoristiti. Tudi ostali poletni »nakupi« so zapustili dober vtis. Mezzano je praktičen iz izkušen branilec, Milani je sicer v fazi napada malo pritisikal, a vidi se, da zna napadati. Največ je sicer pokazal kapetan Allegretti. Preko njegovih nog gre »čisto vse«, zelo učinkovit je tudi v fazi branjenja, čeprav, kot vedno, malo preveč ljubi žogo. Da predstavlja za Triestino dodano vrednost, je po tekmi priznal tudi trener gostov Attilio Tesser, ki je po lanskem zgodnjem izgonu iz Ascolija praznoval v četrtek svoj 200. nastop med profesionalci, a mu bo tudi letos trda predla, č rezultati ne bodo dobri, saj že ima težave s »svojimi« novinarji.

Še beseda o vratarjih. Oba sta se nekajkrat zelo izkazala. Kaj zmore Rossi vemo, da zmore dosti tudi bivši vratar Kopra, 29-letni Jasmin Handanović pa smo se lahko prepričali v

četrtek, saj je - kljub 1,96 m telesne višine - pokazal mačjo spretnost tako v zraku kot na tleh. Dva njegova »super« posega sta bila odločilna, strel Allegrettija v spodnji rob prečke in nato v mrežo pa je bil neubranljiv. V Mantovi vedo povedati, da so opazovalci kluba prišli v Koper, da bi najeli nekoga drugega, videli pa so njega. Dva slovenska vratarja v italijanskem poklicnem nogometu, pa še sorodnika povrh (mlajši bratranec Samir je standardni vratar Udineseja), to je pravzaprav prava senzacija! (ak)

Ostali četrtkovi izidi: Avellino - Ascoli 0:2, Bari - Albinoleffe 1:0, Treviso - Lecce 6:5 po 11-m (2:2), Genoa - Grosseto 3:1, Napoli - Cesena 4:0, Pisa - Brescia 2:1, Ravenna - Chievo 1:0, Rimini - Frosinone 6:0, Bologna - Modena 2:1, Messina - Vicenza 5:6 po 11-m (2:2), Piacenza - Spezia 2:0.

Par 2. kroga: Piacenza - Ravenna, Bologna - Triestina, Vicenza - Bari, Ascoli - Genoa, Treviso - Rimini, Napoli - Pisa.

Kvalifikacije za Ligo prvakov

IZIDI TRETJEGA KOLA KVALIFIKACIJ ZA LIGO PRVAKOV: Toulouse - Liverpool 0:1 (0:1); Tampere - Rosenborg 0:3 (0:2); Spartak Moskva - Celtic Glasgow 1:1 (1:1); Bate Borisov - Steaua Bukarešta 2:2 (1:0); Sarajevo - Dinamo Kijev 0:1 (0:1); Fenerbaçe - Anderlecht 1:0 (0:1); Werder Bremen - Dinamo Zagreb 2:1 (0:1); Red Bull Salzburg - Šahtjor Donjeck 1:0 (1:0); Ajax - Slavia Praga 0:1 (0:0); Sevilla - AEK Atene 2:0 (0:0); Sparta Praga - Arsenal 0:2 (0:0); Glasgow Rangers - Crvena zvezda 1:0 (0:0); Benfica Lizbona - København 2:1 (1:1); Lazio Rim - Dinamo Bukarešta 1:1 (0:1); Valencia - Elfsborg Boras 3:0 (1:0). Povratne tekme bodo 28. in 29. 8.

Zmaga Sampdoria proti Hajduku v Splitu

V prvi tekmi 2. kroga kvalifikacij v nogometnem pokalu UEFA je Sampdoria v Splitu premagala Hajduk z 1:0. Zmagoviti zadetek je v 44. minuti dosegel Campagnaro, potem ko je le dve minuti prej vstopil v igro namesto Accardija.

Ciolek že drugič prvi

BERLIN - Nемеc Gerald Ciolek, sicer svetovni prvak do 23 let, je zmagovalec sedme etape kolesarske dirke po Nemčiji, ki šteje za točke Pro-Toura. Član ekipe T-Mobile je na 192 km dolgi preizkušnji med avstrijskim Kufsteinom in nemškim Regensburgom v ciljnem sprintu ugnal rojaka Erika Zabla (Milram) in Španca Joseja Joaquina Rojasa Gila (Caisse d'Epargne). Vodstvo v skupni razvrstitvi je zadržal Nемеc Jens Voigt.

Pipana izbral dvanajsterico za Španijo

Slovenska reprezentanca se pod vodstvom Aleša Pipana od srede naprej pripravlja v Kranjski Gori. Selektor je izbral tudi dvanajsterico, ki bo odpotovala v Španijo. Rizvič je kot naturalizirani tujec odpadel. Eno prosto mesto je pač pripadlo Aleksandru Čapinu. Ostali reprezentanti: Goran Dragič, Jaka Klojučar, Jaka Lakovič, Goran Jagodnik, Domen Lorbek, Sandi Čebular, Erazem Lorbek, Rašo Nestorovič, Uroš Slokar, Matjaž Smodiš in Gašper Vidmar. Košarkarji bodo do sobote trenirali na Gorenjskem, v nedeljo zjutraj pa jih čaka pot v Atene, kjer se bodo od ponedeljka do srede merili z Italijo, Litvo in Grčijo.

Italija danes proti Tajvanu

Danes (ob 12.30 po našem času) bo italijanska članska odbojcarska reprezentanca pod vodstvom trenerja Barbolinija spet na igrišču. Selekcija, za katero nastopa tudi Kontovelka Sandra Vitez, se bo v kvalifikacijah Grand Prix v pomerila z reprezentanco Tajvana. Jutri bo igrala še proti Dominikanski republiki, v nedeljo pa proti Braziliji. Italijankam zadoštevata dve zmagi za uvrstitev v finalno fazo, ki bo na sporedu v kitajskem mestu Ningbo od 22. do 26. avgusta. Italijanska odbojcarska reprezentanca, ki je nastopala na Univerzijadi, je zaključila svoje nastope. V tekmi za 7. mesto je premagala Tajsko 3:1. V reprezentaciji je nastopala tudi Gorčanka Francesca Devetgin in v zadnji tekmi dosegla dve točki.

PRIMER ROSSI - Pogovor z direktorjem Davčne uprave RS Simičem

»Verjamem, da med športniki v Sloveniji ni davčnih utajevalcev«

Utaja davkov je najbrž eden izmed najbolj priljubljenih športov v Italiji in prav smešno je, da so pri tem nečednem početju zalotili tudi športnika, ki je vsaj doslej veljal za najbolj simpatičnega v zadnjih nekaj letih, Valentina Rossija. Utaja davkov v športu ni nikakršna novost, posamezni primeri pa so ponavadi zelo odmevni ravno zaradi velike prepoznavnosti kršiteljev. O tem, kako sta davkarja in šport povezana v Sloveniji smo se pogovorili z generalnim direktorjem Davčne uprave Republike Slovenije Ivanom Simičem, ki je hkrati tudi predsednik Medobčinske nogometne zveze Ljubljana in je leto nazaj bil predviden kot protikandidat Rudiju Zavrlu za mesto predsednika Nogometne zveze.

Gospod Simič, ali je možno, da bi med slovenskimi športniki kdo sistematično utajeval davke, ali če se izrazim bolj diplomatsko, so iz vašega zornega kota prihodki slovenskih športnikov dovolj pregledni?

Jasno je, da takih zaslužkov, kot jih ima Rossi, nima noben športnik v Sloveniji. Sicer pa verjamem, da med slovenskimi športniki ni davčnih utajevalcev. Sploh v nogometu je

IVAN SIMIČ

z uvedbo licenciranja vse zelo jasno, saj je transparentno finančno poslovanje eden izmed pogojev za nastopanje.

Čeplakova ima bivališče v Monte-carlu, Katarina Srebotnik v Dubaju, v čem je slovenska davčna zakonodaja neprijazna do teh športnikov, da so se odločili za tako potezo?

Tukaj ni posebne filozofije, enostavno je obdavčitev prihodkov, govorimo seveda o nadpovprečnih prihodkih, v Sloveniji višja kot v omenjenih dveh državah.

Valentina Rossija terjajo tudi zaradi tega, ker je kljub stalnemu bivališču v Lon-

donu več kot polovico dni v letu preživel na pravem domu, v domačem kraju. Bi bilo to možno tudi v primeru recimo Jolande Čeplak?

Če bi dokazali, da je bila v Sloveniji 183 dni ali več v enem letu gotovo.

Slovenski športniki se večkrat pritožujejo zaradi davčne zakonodaje. Ali ne bi pri njih veljalo upoštevati, da imajo dejansko omejen časovni obseg delovanja?

Gotovo! Upoštevati moramo, da športnik služi v najboljšem primeru 15 let, nekateri pa še manj, kar je seveda precej krajše obdobje, kot je običajna delovna doba. Ker sem sam doma tudi v športu, sem svojčas bil zagovornik, da bi se to upoštevalo, a žal za to ni bilo razumevanja.

Ko po medijih slišimo za prejeme športnikov je govora o bruto ali neto zneskih?

Sam te zneske vedno pojmem kot bruto dohodek. To se pravi, da je neto dohodek manjši, pač odvisno od stopnje obdavčitve, ki jo ima posamezna država za različne višine dohodkov.

Dimitrij Križman

MOTOCIKLIZEM - Slovo od Ducatija

Loris Capirossi odhaja k Suzukiju

BRNO - Veteran motociklističnega cirkusa Loris Capirossi (Ducati, na arhivskem posnetku) je včeraj v Brnu na prizorišču naslednje dirke za VN sporočil, da je za prihodnjo sezono podpisal pogodbo z moštvo Suzuki. Štiriintridesetlet-

ni voznik kraljevskega razreda motoGP se je Ducatiju pridružil leta 2003 in veliko pripomogel k razvoju tega italijanskega moštva, ki letos dominira v svetovnem prvenstvu z novim voznikom, 21-letnim Caseyjem Stonerjem.

NAŠ POGOVOR - Tržaški hitrohodec Diego Cafagna potuje na SP v Osako

Bolj me skrbi hrana kot podnebje, zato bom imel s sabo tudi pašto

Večkrat si izmenjuje nasvete s Fabiom Ruzzierjem, katerega zelo ceni - Cilj je norma za Ol v Pekingu

V noči med 31. avgustom in 1. septembrom bomo lahko na televizijskih zaslonih sledili tekmovalcu v hitri hoji na 50 km. Med tekmovalci bo tudi 32-letni Tržačan Diego Cafagna, ki bo kot edini predstavnik naše dežele nastopil na svetovnem prvenstvu v Osaki. Njegov cilj na svetovnem prvenstvu je uvrstitev med prvih deset, kar bi mu neposredno omogočilo nastop na olimpijskih igrah v Pekingu. Vstopnico za Osako je Cafagna dobil po letošnjem evropskem pokalu, ko je 50 km prehodil v 3:55:50.

Ali ste pripravljeni za odhod?

Seveda. Pričakovano formo sem dosegl, tako da je sedaj vse odvisno od tega, kako mi bo šlo na tekmi.

Maratonci imajo veliko višinskih treningov. Ali se takih treningov poslužujete tudi hitrohodci?

Seveda: naši treningi so podobni treningom maratoncev. Pravkar sem se vrnil z enomesečnega treninga v Livignu, kjer smo preizkusili tudi novo progo. Prejšnja leta pa smo trenirali v Sestrieru.

Hitrohodci prehodimo tedensko približno 200 km, v povprečju pa imamo do 12 treningov na teden.

Klima v Osaki ni primerna za dolgo progaše predvsem zaradi visokih temperatur in vlage, zato so nekateri člani italijanske reprezentance celo odpovedali nastop. Ali vas podnebje ne straši?

Ker ne ciljamo na prva tri mesta, se veselimo takih vremenskih razmer. Nedvomno bo tekmovalje zahtevno in bo omogočilo tudi tistim, ki nismo favoriti, da se izkažemo.

Osebna izkaznica

Datum rojstva: 9. julij 1975

Discipline: hitra hoja 20 km in 50 km

Prvo SP: Helsinki 2005, kjer je bil diskvalificiran

Rekordi: 5 km v dvorani 19'27"92; 10 km proga 41'23"09; 20 km cesta 1h23'55"; 50 km cesta 3h55'18"

Na EP v Göteborgu 2006: 11. mesto

Napake in diskvalifikacije pri hitri hoji včasih razblinijo sanje tekmovalcev. Na svetovnem prvenstvu v Helsinkih je taka usoda doletela tudi vas ...

Tako je. Kar se tiče diskvalifikacij, menim, da je to v veliki meri odvisno od sodnikov. Tudi oni so ljudje in včasih se zmotijo: nekatere diskvalifikacije so po mojem mnenju neupravičene, druge pa seveda ne. Svojo diskvalifikacijo na SP v Helsinkih uvrščam med tiste, ki so neupravičene. Seveda pa ne gre za namerne napake.

Hitra hoja je v Trstu skorajda tradicija. Med najuspešnejšimi je tudi Fabio Ruzzier.

Fabia dobro poznam in včasih tudi skupaj trenirava. Menim, da je on nosilni steber tržaškega atletskega gibanja in ga še posebej cenim. V najinih pogovorih nikoli ne izostane tudi izmenjeva nasvetov za treninge in večkrat skupaj debatirava o izbiri tekmovalca.

Ali vaju poleg tržaškega izvora družite še kaj drugega?

Mislím, da je to ljubezen za šport, ki zahteva ogromno truda in napora.

Tekmovalci hitre hoje so večinoma starejši atleti. Zakaj se mladi ne odločajo za to disciplino?

Predvsem so na daljših razdaljah potrebne velike izkušnje. To ti omogoča, da dosežeš rezultate šele v zrelejših letih.

Svetovni rekord je še vedno v rokah Avstralca Deakesa. Kaj vam še manjka, da bi ga prehitel?

V prvi vrsti je to kopica minut. Verjamem pa, da bi lahko že letos pripravil presenečenje sotekmovalca Alex Schwazer, ki je bil na SP v Helsinkih tretji.

V sredo 22. avgusta odpotujete v Osako. Kaj boste poleg opreme spravili v kovček?

V kovček bom gotovo spravil nekaj pašte, saj me tamkajšnja hrana nekoliko skrbi.

Veronika Sossa

Včeraj je podžupan in odbornik za šport Paris Lippi (drugi iz desne) izročil priznanje Diegu Cafagni (prvi iz desne). Na slavnostni podelitvi sta sodelovala tudi predsednik deželne odbora CONI Stelio Borri (prvi iz leve) in pokrajinski poveljnik karabinjerjev Enzo Fanelli (drugi iz leve).

KROMA

JADRANJE - Mladinsko evropsko prvenstvo 420

Simon in Jaš bi lahko s kančkom sreče stopila tudi na stopničke

Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti se z mladinskega evropskega prvenstva v Medembliku na Nizozemskem vračata nekoliko razočarana, saj nadejane medalje nista osvojila. »Sreča ju je tokrat zapustila,« je končno 14. mesto komentiral trener Antonac, ki je fanta spremljal tudi na Nizozemskem. »Tudi med ostalimi trenerji je veljalo splošno mnenje, da bi Simon in Jaš zaslužila medaljo,« je nadaljeval Antonac, ki pa je kljub neuspehu z mislimi že v naslednji sezoni.

Vremenski pogoji so jo v zadnjih dveh dneh evropskega prvenstva zagodli organizatorjem, predvsem pa jadralcem. V sredo je močan veter (35 vozlov) preprečil, da bi opravili načrtovane tri plove, včeraj pa so pred prekinitvijo uspeli opraviti le enega. Jaš in Simon sta začela odlično, saj sta v prvem delu regate celo vodila in če bi končala na prvem mestu, bi najbrž bila v boju za stopničke. Sprememba vetra za celih 30 stopinj pa je bila usodna za Čupino posadko,

ki je bila na koncu 23. Skupno sta Simon in Jaš pristala na 14. mestu. »Prepričan sem, da bi lahko posegla po višji uvrstitvi, saj je bil nivo konkurentov nižji kot v Istanbulu,« je končno 14. mesto ocenil Jaš Farneti. Predvsem torkova diskvalifikacija po protestu britanske posadke je bila odločilna. Tega mnenja je bil tudi trener Antonac: »Če diskvalifikacije ne bi bilo, bi bila naša fanta gotovo na stopničkih. Britanca sta uspešno protestirala, sodniki pa so protest sprejeli.« Že sam odhod na prvenstvo pa je bil začenjen z majhnimi neprijetnostmi (okvara na prikolic), ki so bržkone vplivale na koncentracijo, ki je pri fantih vsekozi nihala. Na nihanje rezultate od prvega pa vse do 50. mesta so sicer vplivali tudi težki vremenski pogoji: močan veter, hitre spremembe vetra in deževje. Seveda pa je tudi trujenost po članskem evropskem prvenstvu odigrala svoje pri končni uvrstitvi.

Čupina posadka pa še ni zaklju-

čila z nastopi. Od 27. do 30. avgusta bo nastopila v Andori (Ligurija) na državnem prvenstvu. Cilj je seveda jasen, saj hočeta ubraniti lanski mladinski naslov. »Seveda ju uvrščajo med favorite, tako da je naslov spet dosegljiv. Vseeno pa bo vse odvisno tudi od pogojev in sreče,« je orisal naslednji nastop Antonac, ki pa je z mislimi že drugje. Nestrpno pričakovanje odločitve olimpijskega komiteja o razredu, ki bo nastopal v Londonu leta 2012, bo začrtalo tudi nadaljnje načrte. Če bo razred 470 vključen med olimpijske jadralne discipline, bosta že v naslednji sezoni Jaš in Simon preizkusila ta razred. Seveda ne bosta opustila jadralnice 420, s katero bosta skušala izboljšati letošnje rezultate.

Na mladinskem evropskem prvenstvu je v razredu 470 nastopila druga Čupina posadka. V srebrni skupini sta bila Alessio Spadoni in Max Aicardi deveta. Zamejka Marina Piculin je pristala v isti skupini na končnem 27. mestu.

NOGOMET - Juventina začela s pripravami nastope v elitni ligi

Izboljšanje lanske uvrstitve prvenstveni cilj štandreškega moštva

V Štandrežu so se včeraj na prvem treningu zbrali nogometaši Juventine (Foto Bumbaca), ki bodo v naslednji sezoni nastopali v elitni ligi. »Cilj letošnje sezone je nedvomno izboljšanje lanske uvrstitve v elitnem prvenstvu,« je na kratko, a jasno povzel želje Juventininega vodstva predsednik društva Marko Kerpan. Igralski kader še vedno ni popoln, saj pričakujejo v ekipi še nekaj okrepitev.

Pod vodstvom Dantega Portellija bo ekipa trenirala vsak dan, tedenske večerne treninge bodo mogoče dopolnjevali jutranji sobotni treningi. Del vadbe bo posvečen le fizični pripravi in bo potekal na atletskem stadionu na Rojcah, vadba z žogo pa bo potekala na domačem igrišču. Juventina bo s svojimi nastopi začela že 23. avgusta na turnirju v Tržiču, ki bo trajal teden dni. V štandreškem taboru pa nestrpno pričakujejo že prvo tekmo v italijanskem pokalu proti Pro Gorizi, ki bo 2. septembra.

Včeraj so s treningi začela tudi vsa ostala nogometna moštva. O tem bomo še poročali.

JUVENTINA 2007/2008

VRATARJA: Giulio Furios, Kristjan Peteani. BRA-NILCI: Emanuele Terpin, Massimo Buttignon, Andrea Fici, Matej Bagon, Sandi Kogoj, Morsut Manuel, Sanino. VEZNI IGRALCI: Daniele Negro, Mario Antuso, Peric Mauro, Gaggioli Carlo, Daniele Gordini, Daniele De Grassi, Vincenzo Giaruso. NAPADALCI: Cristian Devetak, Dario Kovic, Manuel Peteani, Contin Raffaele, Mainardis.

Obvestila

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA tudi letos (01. in 02. sep.) vabi na plezalne poti v Dolomite, izlet pa imenujemo Dolomitske feratte. Za tovrstne vzpone je potrebna popolna oprema za gibanje po zavarovanih plezalnih poteh in dobra telesna pripravljenost. Vodili bodo Jože Sedvečič, Tomaž Barbič in Igor Kleč! Vse podrobnosti smo objavili na naši spletni strani (www.planinsko-drustvo-ng.si), dostopne pa so tudi na sedežu društva kjer bo v torek 28.08.2007 ob 18.00 sestanek s prijavitelji.

SPDT NA TRIGLAV Tridnevni pohod od 20. do 22. avgusta se bo pričel na Rudnem polju na Pokljuki. Pohod je zahteven, priporočljiva sta čelada in samozavarovanje. Na razpolago bo društveni kombi. Število pohodnikov je omejeno. Odhod ob 8. uri zjutraj pred hotelom Daneu na Opčinah. Vse potrebne informacije dobite na telefonu 040-220155 Livio in 338-4913458 Franc.

NK POMLAD sporoča, da bo prvi trening za ekipi naraščajnikov in najmlajših letnika 1993 v ponedeljek, 20. avgusta ob 17. uri v Dolini.

FC PRIMORJE sporoča, da bo prvi trening ekipe mladincev v ponedeljek, 20. avgusta ob 18. uri na igrišču Ervati.

ŠD DOM organizira v sodelovanju z Dijaškim domom Simon Gregorčič poletni kamp minikošarke. Kamp se bo odvijal od 3. do 7. septembra (od 10.00 do 12.30) na odprtem igrišču Dijaškega doma (Svetogorska ul. 87), v primeru slabega vremena pa v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Dodatne informacije: urad ŠZ Dom v jutranjih urah (ul. Brass 20) ali na tel. 3292718115. Odgovoren za letošnji kamp je David Ambrosi. Možna je tudi prehodna, ustna prijava, dokončni vpis pa kar 3. septembra v Dijaškem domu pred pričetkom vadbe.

ŠD KONTOVEL organizira pod pokroviteljstvom ZŠSDI odbojarski kamp za dekleta letnikov od 1994 do 1998. Kamp bo od 3. do 8. septembra od 9. do 16. ure (v soboto do 13. ure) na igrišču in telovadnici na Kontovelu in Proseku. Vpis neposredno pred začetkom kampa.

MLADINSKI ODESK SPDT prireja od 27. avgusta do 1. septembra 2007 Planinsko šolo na Planini pri jezeru nad Bohinjem, ki je namenjena osnovnošolski mladini. Na razpolago je še nekaj mest. Zanimani naj se čimprej javijo na tel.: 338 4913458 (Franc). V četrtek, 23. avgusta ob 19.00 v prostori ŠZ Bor, na Stadionu 1. maja, bo potekal zadnji sestanek pred odhodom. Vabljeni!

OD BOR prireja pod pokroviteljstvom ZŠSDI-ja od 27. avgusta do 1. septembra odbojarski kamp za otroke osnovnih in nižjih srednjih šol (vsak dan od 8. do 17. ure na Stadionu 1. maj). Dodatne informacije in vpisovanje: info@od-bor.com ali 3497923007 (v večernih urah).

BOJAN
BREZIGAR

Skrivnostni Baltik

Litva (1)

Gedimino prospektas je glavna ulica v Vilni. Verjetno je to ena izmed cest na svetu, ki je zamenjala največ imen. Med temi so nekatera zelo znana: v carski Rusiji so cesto poimenovali po Sv. Juriju, kasneje so jo Poljaki posvetili Mickiewiczu, ko so deželo zasedli Nemci je promenada dobila ime po Hitlerju, po sovjetski zasedbi po Stalinu, ko je Stalin padel v nemilost pa po Leninu. Vmes je bilo še nekaj drugih imen. Vsega enajst. In že to daje prvo sliko o državi, ki naj bi jo v nekaj dneh odkrili in razkrili.

Vilna, sem zapisal. »Le pazi, da ne pišeš o Vilni, Litovci so nad tem razjarjeni,« me je opozoril znanec, litovski Poljak. Poljaki in Litovci se ljubijo in se sovražijo obenem in vsakokrat, ko slišijo ime Vilna, to zadostuje za prepir, tako v vaški gostilni kot na mednarodnem srečanju visokih diplomatov. Ampak jaz bom vztrajal, tako kot Rimu rečem Rim in Parizu Pariz. Poljsko, torej slovensko ime je Vilna. Zato bo Vilna.

Avtobus nas odloži prav tam, na Gedimino prospektas, na glavni mestni ulici. Nedaleč od parlamenta, kjer se je začelo zadnje poglavje zadnjega boja Litovcev za neodvisnost: tu so januarja 1991 sovjetski tanki obkolili parlament in palačo televizije, ljudje so se uprli, na cesti je obležalo trinajst trupel. Zgodovine za nazaj ni mogoče spreminjati, pa tudi z gotovostjo trditi, kako bi bilo, če se nekaj ne bi zgodilo. Ampak teh 13 žrtev (in še štirje mrtvi na isti dan v Rigi) je zagotovo prispevalo k temu, da danes turisti valijo na Baltske republike, v njih iščejo eksotiko, morda tudi svet, kakršen je bil nekoč.

Pa ga tu ne najdejo. Vilna in, vide-li bomo, tudi sicer Baltske države so danes del modernega sveta. Gedimino prospektas je ulica vredna kateregakoli modernega mesta, obdana s parki, urejenimi palačami in lepimi trgovinami, v katerih je naprodaj natanko isto, kar lahko kupiš kjerkoli na svetu. No, skoraj kjerkoli, zagotovo pas v tistem delu sveta, o katerem optimisti pravijo, da je omikan, navadni smrtniki pa, da je globaliziran.

Na koncu te ulice, ali na začetku, kot se pač vzame, je katedrala. Na drugem koncu je parlament. Ta povezava med cerkvijo in oblastjo je simbolna, za katoliško Litvo zelo značilna ne samo zaradi lege, ampak tudi zaradi vsebine. Katedrala svetega Kazimira je lepa cerkev, ampak posebnih znamenitosti ne vsebuje. Je pa center mest in trg pred njo je veliko zbirališče vseh, od starejših mamic, ki čebļajo v senci do mladcev na skateboardingih, ki te lahko tudi poderejo, če ne paziš. Trg je ogromen, tlakovan z anonimnimi kvadratnimi ploščami, vsemi enakimi, razen ene. Najti jo moraš sam; pred leti, ko sem bil prvič tu, nas je vodič popeljal do tiste ploščice, sedaj pa vodiči tega ne počenajajo več, in čeprav krajevni

Gediminas velja za duhovnega očeta sodobne Litve. Njegov kip ga ne kaže kot bojvnik na konju z dvignjenim mečem, ampak kot mirnega vodjo, ki je razjahal in konj mu ubogljivo sledi, ki ne dviga meča proti nebu ampak z njim nakazuje kraj, kjer bo zgrajeno novo mesto.

vodički, ki nam je bila dodeljena, nacionalizem leze skozi ušesa, nam je niti ne omeni. Kdove zakaj, morda zato, ker tista ploščica kaže na neko intimno povezavo narodov treh pribaltskih držav, ki seveda ne obstaja več, kajti tu so sedaj tri države s tremi nacijami in prav tako tremi nacionalizmi. Seveda je za to od-

maknjenost tudi uraden izgovor: za ploščico trdijo, da je čudežna, da se ti izpolni želja, če se na njej obrneš za 360 stopinj, ampak le, če si jo našel sam... No, čudeža nisem preizkusil, ploščico pa sem poiskal, ker spominja na velik dogodek. Tu se je namreč začela (ali končala) človeška veriga, ki je povezala približno dva

milijona ljudi, od Vilne preko Rige do Tallina. To je bilo 23. avgusta 1989, ob 50. obletnici sporazuma Molotov Ribbentrop, s katerim sta si Sovjetska zveza in Hitlerjeva Nemčija razdelila ozemlje: Poljska je pripadla Nemčiji, pribaltske države pa Sovjetski zvezi.

In potem je tu še Gediminas. Po njem se imenuje glavna ulica, po njem grič nad stolnico. Gediminas je legendarna osebnost, nadvojvoda, ki je določil meje Litve in je prvi odprl Litvo krščanstvu. To je bilo sredi 14. stoletja. Ni mu uspelo, njegovi poganski sorodniki so prevladali. Vendar Gediminas velja za duhovnega očeta sodobne Litve. In njegov kip ga ne kaže kot bojvnik na konju z dvignjenim mečem, ampak kot mirnega vodjo, ki je razjahal in konj mu ubogljivo sledi, ki ne dviga meča proti nebu ampak z njim nakazuje kraj, kjer bo zgrajeno novo mesto. Lepa simbolna zamisel, ki nekako povezuje veliko Litvo iz poznega srednjega veka s sedanjo samostojno državo. In prav nič diskrančno ni dejstvo, da na stopnički pod spomenikom ob lepem vremenu vselej sedijo mladi, jejo globalizirane sendviče iz bližnjega McDonalda in se pod strogim Gediminasovim pogledom pogovarjajo o svojem vsakdanu.

Vodička bežno pove, da šteje Vilna približno 600.000 ljudi, od teh je 20 odstotkov Poljakov in 20 odstotkov Rusov. Judov ne omenja. V Litvi jih živi samo ka-

kih 5.000, glavšina v Vilni. Pred drugo svetovno vojno jih je bilo 240.000. Gre za dva podatka, ki ne potrebuje komentarja. Prve Jude je v Litvo sprejel že Gediminas v 14. stoletju. Poslej so se tja priseljevali tako množično, da je za Vilno celo obveljal naziv Severni Jeruzalem. Med drugo svetovno vojno so jih Nemci pobili na desetisoče in njihove domove v glavnam požgali. Vilna velja danes za zelo zeleno mesto. Tudi v starem mestu so majhne zelenice, košata drevesa ki pestrijo pogled na stare ulice. Povsod, kjer rasejo ta drevesa, so bili domovi Judov, njihove trgovine in sinagoge. Nemci so vse požgali in to, česar niso dokončali, je potem naredil Stalin. Ostala je le ena sinagoga, ki so jo Nemci spremenili v skladišče za zdravila in kjer se sedaj odvija judovski verski obredi. Zadnji Judi so državo zapustili v času perestrojke, ko jih je kakih 6.000 odšlo v Izrael. Sedaj ostaja le nekaj več kot spomin, peščica tistih, ki so vztrajali, nekaj spominskih plošč in obljuba, da bo država obnovila geto. V znak spomina in spoštovanja. Ampak vse to je le bežno omenjeno na turističnih sprehodih skozi mesto, saj za ta spomin ni časa. Pa tudi malo sramu je očitno zraven, saj zgodovina pravi, da Litovci Judom niso bili zelo naklonjeni in da so genocid nad njimi spremljali s prostodušnostjo, če ne celo z odobravanjem. Glede tega je prišlo celo do diplomatskega incidenta, ko je pred nekaj leti Muzej holokavsta v Washingtonu izdal zgoščenko pesmi v jeziku jidiš, kjer se omenja to litovsko težnjo. Zgoščenko so kasneje umaknili, problema pa niso mogli zbrisati.

Če za Jude ni časa, je pa vedno dovolj časa za jantar. Ta del baltske obale je znan po jantaru, smoli, ki je vase ujela žuželke, lističe ali kaj drugega. Pridobivajo ga v sosednjem Kaliningradu in Vilna je najbližja prodajna točka. Tukaj je jantar najcenejši, v Latviji in Estoniji je znatno dražji. Na vsakem vogalu je trgovinica, ki ti ga ponuja in res lahko veliko potrošiš. Navsezadnje je dopadljiv, in nekoč ga bo zmanjkalo, kar kupca še bolj uverja v njuno nakup.

Sploh je trgovina razvita in na vsakem vogalu nekdo nekaj prodaja. Ampak to ni več tisti trop revežev, ki ponujajo nekaj za vsako ceno, le da dobijo denar za preživetje; danes, juti pač bo, kar bo. Ne, to so lepi obrtni izdelki, pristen med, laneni prti, skratka blago, namenjeno praviim kupcem. Nič capinskega, nobene revščine ni več. Le ko se vzpneš do vrha griča starega mesta in stopiš skozi edina še preostala vrata nekdanjega mestnega obzidja ter zaviješ desno proti postaji, naletiš na ženice, ki sedijo na pločniku in tam nekaj prodajajo: kumarice, košarico solate, vrečo krompirja. Ampak to niso Litovke, so Belorusinje, ki prihajajo čez mejo, ker tu za svoje pridelke iztržijo znatno več. Joj, ta meja, kot vse meje sveta. Zaprta in odprta obenem, nadlega za tiste, ki živijo na »boljši« strani, priložnost za one, ki so ostali za njo. Dogajanje, ki smo ga videvali pri nas, pa se ponavlja, kot ta bi bil svet eno samo ponavljanje, eno samo ciklično vrtenje, kjer je bistveno, da si ob pravem času na pravi strani meje.

In tako med vrvežem mestnih ulic naletimo še na svečano dostojanstvo predsedniške palače, ki se skriva v mestnem središču, simbola nepredvidljivosti demokracije in igrivosti usode. Ko je Litva po osamosvojitvi pripravljala svojo ustavo, je priznala predsedniku republike velike pristojnosti. V Parlamentu so bili prepričani, da bo to oče neodvisnosti Vytautas Landsbergis. Vilnici pa so odločili drugače in izvolili njegovega tekmeča, bivšega komunista Algirdasa Brazauskasa. In ko se hlinim nevednega in malo neumnega ter silim z vprašanji v našo nacionalistično vodičko, jo najprej spravim v veliko zadrego, saj očitno niti sama ne razume, kako je mogoče, da so Litovci dve leti po osamosvojitvi izvolili komunista za predsednika, kaj šele, da bi to razlagala vsiljivemu turistu.

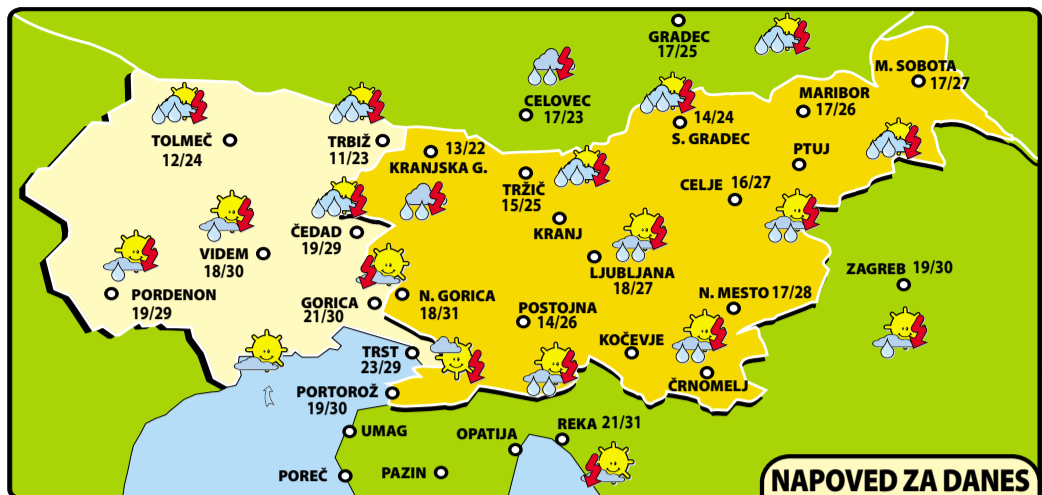
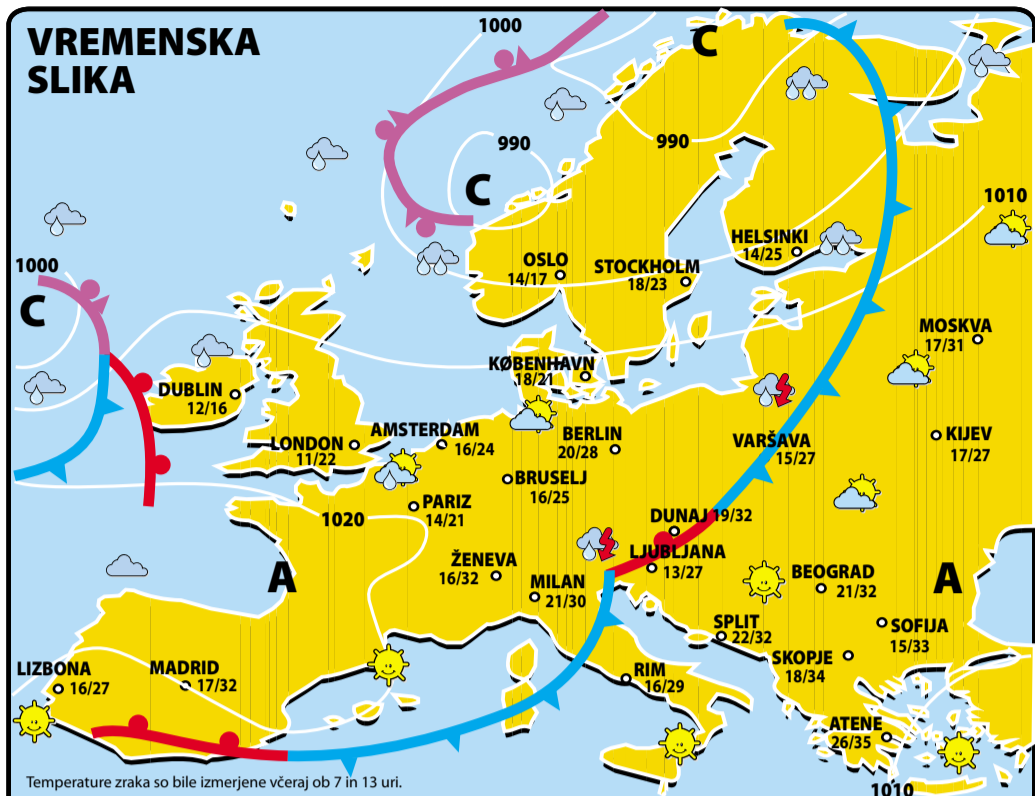
(Se nadaljuje)

Stolnica v Vilni

jasno zmerno oblačno oblačno rahel dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahel sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticyklona

Ob morju bo zmerno oblačno do spremenljivo, v nižinah spremenljivo z možnostjo neviht. V gorah bo oblačno z večinoma močnimi padavinami, deloma nevihtami, ki bodo ponekod lahko močne. Ob morju bo pihal šibak do zmeren južni veter, zvečer ali ponoči bo zapihala burja.

V severnih krajih se bo zjutraj pooblačilo. Na severozahodu bodo dopoldne krajevne plohe in nevihte, ki se bodo proti poldnevu začele širiti proti vzhodu in popoldne zajele večji del Slovenije. Nadaljevale se bodo ponoči. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 19, najvišje dnevne od 22 do 28, na Primorskem do 30 stopinj C.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Naše kraje je dosegla atlantska fronta. Jutri bodo pritekali v višinah bolj suhi jugozahodni tokovi, v prizemlju od vzhoda.

Nad severno polovico Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta je dosegla Alpe in bo danes ponoči prešla Slovenijo.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.07 in zatone ob 20.10.
Dolžina dneva 14.03.

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo močno obremenjen, veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. V krajih ki jih bodo nevihte zajele šele popoldne, bo sredi dneva soparno. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje rahlo razgibano, temperatura morja 25,0 stopinj C.

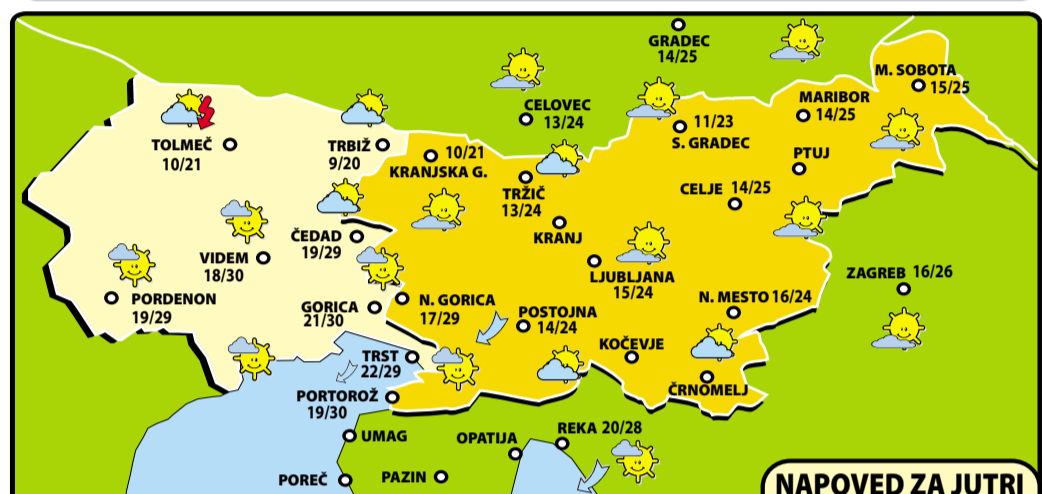
TEMPERATURE V GORAH °C

500 m25	2000 m12
1000 m20	2500 m8
1500 m15	2864 m6

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva do 7, v gorah 8.

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.21 najnižje -39 cm, ob 13.16 najvišje 39 cm, ob 19.38 najnižje -21 cm, ob 0.53 najvišje 14 cm.
Jutri: ob 6.39 najnižje -29 cm, ob 13.37 najvišje 33 cm, ob 20.22 najnižje -18 cm, ob 0.36 najvišje 16 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Ob morju in v nižinah bo zmerno oblačno, v gorah spremenljivo z možnostjo posameznih popoldanskih neviht v Karniji. Ob morju bo pihala zmerna burja.

Jutri bo zmerno do pretežno oblačno, a večinoma suho vreme. Na Primorskem bo sončno, pihala bo šibka do zmerna burja. V nedeljo bo sončno in nekoliko topleje. Zjutraj bo ponekod po nižinah megla.

MEMPHIS - Ob včerajšnji 30-letnici smrti Tisoči oboževalcev v spomin na Elvisa Presleya

MEMPHIS - Včeraj je minilo natanko 30 let od smrti legendarnega kralja rock'n'rolla Elvisa Presleya. Za to priložnost se je v Gracelandu pred njegovo zadnjo rezidenco zbralo na tisoče njegovih privrženec, hiša - muzej pa je vseskozi cilj pravcatega »romanja«. Trideset let po smrti je Elvis Presley prava legenda in po reviji Forbes glede zaslužkov drugi na lestvici preminulih rokerjev. Pevec je na svetovnih glasbenih lestvicah kraljeval s hiti, kot so »Love Me Tender«, »Blue Suede Shoes«, »It's Now Or Never« in »Tutti Frutti«. V svojem 42 let traja-

jočem življenju je posnel tudi 31 filmov. Elvis Presley se je rodil v Tupelu (Missisipi) leta 1935. V Memphis se je preselil s 13. leti in se tam izšolal za električarja. Svojo prvo skladbo »That's All Right Mama« je posnel leta 1954, prvi veliki uspeh pa je doživel dve leti kasneje s skladbo »Heartbreak Hotel«, ki je bila v prvem tednu prodana v 1,5 milijona izvodih. V letih 1957-1967 je izstopil iz okvirov čistega rock'n'rolla in je sleidl komercialnim usmeritvam.

Zadnjič je koncertiral leta 1976 v Las Vegasu. V zadnjem obdobju je med drugim zaradi smrti matere in

ločitve od žene trpel za depresijami, piše v Velikem svetovnem biografskem leksikonu. Umrl je 16. avgusta 1977 za posledicami srčnega napada.

Na Billboardovi lestvici 100 najboljših popularnih skladb v ZDA se je do sedaj pojavilo kar 149 Elvisovih pesmi. Od tega 40 med prvimi desetimi, kar 18 pa jih je zasedlo prvo mesto in so v skupnem seštevku na vrhu lestvice kraljevale kar 80 tednov, piše na pevčevi uradni spletni strani. Med filmskimi uspešnicami, v katerih se je pojavil, so »Jailhouse Rock«, »King Creole« in »Elvis on Tour«.

WASHINGTON - Izdajalsko potrdilo Milijonska tožba zaradi šopka vrtnic

WASHINGTON - Ameriška cvetličarna, ki je nekemu kupcu rož poslala pisno zahvalo za njegovo naročilo, si je nakopala na glavo milijon ameriških dolarjev težko tožbo, saj moški trdi, da je prav pismo iz cvetličarne njegovi soprogi razkrilo, da ima novo ljubico.

Podjetje 1-800-Cvetje je Leroyu Greeru poslalo zahvalo, ker je kupil ducat vrtnic v vrednosti 100 dolarjev in plišasto igračko. Vendar pa je zahvala prišla v napačne roke, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Greerova soproga je takoj, ko je prebrala zahvalo, poklicala cvetličarno in zahtevala pojasnilo v zvezi z naročilom. Iz podjetja so ji poslali kopijo računa in sporočila, ki ga je svoji ljubici skupaj s cvetjem poslal Greer. Sporočilo naj bi se po pisanju ameriške revije American Bar Association glasilo: »Rad bi ti povedal, da te ljubim in da mi pomeniš vse na svetu.« Žena je takoj vložila zahtevek za ločitev, Greer pa tožbo proti podjetju, saj naj bi to prekršilo obljubo, da ne bodo ne na dom ne na njegovo delovno mesto pošiljali kakršnegakoli sporočila o nakupu šopka.

Pijani Norvežan skalpiral ženo

OSLO - Pijani Norvežan je bil obsojen na 18 mesecev zaporne kazni in 67.000 norveških kron (okoli 10.000 dolarjev) denarne kazni, ker je po očitno preveliki dozi popitega alkohola zgrabil soprogo za lase in jo vlekkel po stanovanju, pri čemer ji je ruval lase in jih na koncu odrezal. 46-letnik je na sodišču sicer poudaril, da je bil tako pijan, da se ničesar ne spominja, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Soproga pijanega nasilneža je na sodišču poudarila, da jo je mož spravljal v paniko, ko je ugotovila, da ji je ne le odrezal lase, ampak da ji je pred tem skupaj z lasmi izruval tudi del kože. Zaradi rane lahko po mnenju zdravnika pride do okužbe, drugi zdravnik pa je povedal, da bodo lasje najverjetneje, ne pa zagotovo, spet zrasi.

V pretepu med Nizozemci in Čehi nastradali Španci

AMSTERDAM - Pred prvo kvalifikacijsko tekmo tretjega kroga za uvrstitve v nogometno ligo prvakov med nizozemskim Ajaxom in češko Slavijo iz Prage, ki je bila v sredo zvečer v Amsterdamu, je prišlo med navijaškima skupinama obeh klubov do pretepa v središču mesta, najhujše pa jo je skupila skupinica petih moidočih španskih turistov. Poleg petih nesrečnih Špancev sta zdravniško pomoč zahtevali še dve osebi, tamkajšnja policija pa je pripravila štiri češke navijače.

Najstarejša in najvišja živita skupaj

LONDON - Najstarejša in najvišja Zemljanka, 114 let stara Edna Parker in 2,31 metra visoka Sandy Allen, živita v istem domu za nego bolnikov v mestu Shelbyville v ameriški zvezni državi Indiani, je sporočila tiskovna predstavnic Guinnessove knjige rekordov v Londonu, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Parkerjevi je naslov najstarejše Zemljanke pripadel v ponedeljek, ko je v domu za ostarele na jugozahodu Japonske v starosti prav tako 114 let umrla Japonka Jone Minagava.

Žabe ogroža smrtonosna goba

MADRID - Žabe po vsem svetu so močno ogrožene, sedaj pa jim grozi še goba ubijalka. Gre za glivo, ki se prenaša z odpadnimi trosi, prenašalec pa je lahko tudi človek, poroča italijanska tiskovna agencija Ansa. Na nevarnost glive kažejo izsledki študije, ki so jo na vzorcih iz Sierra Nevada, območja, kjer se je pojavila in razvila epidemija, opravili na univerzi v Berkeleyju.